

**Нафтна индустрија Србије А.Д.
Нови Сад**

**Консолидовани финансијски извештаји и
Извештај независног ревизора**

31. децембар 2016.

САДРЖАЈ:

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

Консолидовани извештај о финансијској позицији	1
Консолидовани извештај о укупном резултату	2
Консолидовани извештај о променама на капиталу	3
Консолидовани извештај о токовима готовине	4

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје

1. Опште информације	5
2. Преглед значајних рачуноводствених политика	5
3. Кључне рачуноводствене процене и просуђивања у примени рачуноводствених политика	17
4. Примена нових МСФИ	20
5. Нови рачуноводствени стандарди	20
6. Управљање финансијским ризиком	22
7. Информације о сегментима	27
8. Готовина и готовински еквиваленти	30
9. Потраживања по основу продаје и друга потраживања	31
10. Залихе	32
11. Остала обртна имовина	33
12. Некретнине, постројења и опрема	35
13. Инвестиционе некретнине	37
14. Гудвил и остала нематеријална улагања	39
15. Инвестиције у заједничка улагања	40
16. Потраживања по основу продаје и остала дугорочна потраживања	41
17. Одложени порески расходи, нето	42
18. Остала стална имовина	43
19. Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	43
20. Добављачи и остале обавезе из пословања	44
21. Остале краткорочне обавезе	44
22. Обавезе за остале порезе изузев пореза на добит	44
23. Дугорочне финансијске обавезе	44
24. Резервисања за обавезе и трошкове	47
25. Акцијски капитал	49
26. Набавна вредност нафте, гаса и нафтних деривата	49
27. Трошкови производње и прераде	49
28. Трошкови продаје, општи и административни трошкови	50
29. Трошкови пореза изузев пореза на добит	50
30. Трошкови запослених	50
31. Остали расходи, нето	50
32. Нето губици по основу курсних разлика	51
33. Финансијски приходи	51
34. Финансијски расходи	51
35. Порез на добит	51
36. Оперативни лизинг	52
37. Потенцијалне и преузете обавезе	52
38. Друштва Групе	54
39. Трансакције са повезаним правним лицима	54
Контакт информације	57

Извештај независног ревизора

Одбору директора Нафтне индустрије Србије а.д. Нови Сад

Наше мишљење

Према нашем мишљењу, консолидовани финансијски извештаји у свим материјално значајним аспектима приказују реално и објективно консолидовано финансијско стање друштва Нафтна индустрија Србије а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Друштво“) и његових зависних друштава (заједно у даљем тексту “Група”) са стањем на дан 31. децембра 2016. године, његове консолидоване резултате пословања и консолидоване токове готовине за годину завршену на тај дан у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања.

Предмет ревизије

Консолидовани финансијски извештаји за Групу укључују:

- Консолидовани извештај о финансијском позицији друштва са стањем на дан 31. децембра 2016. године;
- Консолидовани извештај о укупном резултату за годину завршену на тај дан;
- Консолидовани извештај о променама на капиталу за годину завршену на тај дан;
- Консолидовани извештај о токовима готовине за годину завршену на тај дан; и
- Напомене уз консолидоване финансијске извештаје, које садрже преглед значајних рачуноводствених политика.

Основ за мишљење ревизора

Ревизију консолидованих финансијских извештаја извршили смо у складу са Међународним стандардима ревизије (МСР). Наше одговорности у складу са поменутиим стандардима описане су у одељку *Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја*.

Верујемо да је ревизорски доказ који смо прибавили довољан и адекватан као основ за изражавање мишљења.

Независност

У складу са Кодексом етичког понашања за професионалне рачуновође издатим од стране Одбора за међународне стандарде етике за рачуновође (IESBA Кодекс), као и етичким захтевима Закона о ревизији који су релевантни за ревизију консолидованих финансијских извештаја у Републици Србији, друштво PwC је независно у односу на Групу. Друштво PwC је испунило и друге захтеве професионалне етике у складу са поменутиим захтевима и IESBA Кодексом.

Наш приступ ревизији

Преглед

- Дефинисали смо ниво опште материјалности од 1.698.000 хиљада динара (у даљем тексту „РСД“), што представља 5% петогодишње просечне добити пре опорезивања.
- Непосредна ревизија извршена је у 9 извештајних јединица које се налазе на територији четири државе.
- Тим ангажован на групној ревизији извршио је ревизију зависних друштва у Републици Србији док су чланице РвС мреже у Бугарској, Румунији и Босни и Херцеговини извршиле ревизију иностраних зависних друштава НИС које се налазе у поменутиим земљама.
- Обимом ревизије обухваћено је 98% прихода Групе и 100% апсолутне вредности добити пре опорезивања за Групу.
- Надокнадивост књиговодствене вредности некретнина постројења и опреме
- Процена резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине

Ревизију смо конципирали тако што смо утврдили ниво материјалности и проценили ризик од материјално значајног погрешног приказивања у консолидованим финансијским извештајима. Посебну пажњу посветили смо случајевима који предвиђају субјективну процену руководства, као што су нпр. материјално значајне рачуноводствене процене које укључују стварање претпоставки и узимање у обзир неизвесних будућих догађаја од стране руководства. Као и код сваке ревизије, пажњу смо посветили ризику од одбацивања интерних контрола од стране руководства, као и доказима о пристрасности који представљају ризик материјално значајног погрешног приказивања насталог услед проневере.

Материјалност

На обим наше ревизије утицало је начело материјалности. Ревизија је конципирана на начин да се стекне разумно уверење да консолидовани финансијски извештаји не садрже материјално значајна погрешна приказивања. Погрешна приказивања могу настати услед проневере или грешке. Погрешна приказивања се сматрају материјално значајним уколико се оправдано може очекивати да би она могла, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке донете на основу консолидованих финансијских извештаја.

На основу нашег професионалног просуђивања, дефинисали смо одређене квантитативне критеријуме материјалности, као и ниво опште материјалности за консолидоване финансијске извештаје као целину, као што је приказано у табели ниже. Поменуто нам је, уз квалитативне факторе, помогло да дефинишемо обим ревизорског ангажовања те природу, временски оквир и обим ревизорских процедура, као и да извршимо процену ефеката погрешних приказивања, уколико постоје, појединачно или збирно, на консолидоване финансијске извештаје као целину.

Ниво опште материјалности	РСД 1.698.000 хиљада
Основ за дефинисање	5% од износа петогодишње просечне добити пре опорезивања
Образложење за примењени ниво материјалности	Имајући у виду да је на текућу добит пре опорезивања утицало колебање цене сирове нафте на светском тржишту, утврдили смо да ниво материјалности треба да буде заснован на петогодишњој просечној добити пре опорезивања, будући да боље одражава одрживост пословних резултата. За стопу од 5% смо се определили јер је та стопа унутар прихватљивих квантитативних критеријума који се користе за профитно оријентисана друштва у овом индустријском сектору.

Са Одбором за ревизију постигли смо договор о обавештавању Одбора о свим погрешним приказивањима већим од РСД 85.000 хиљада идентификованим у току ревизије, као и о погрешним приказивањима мањим од наведеног износа која, према нашем мишљењу, захтевају извештавање.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су према нашој стручној процени била од највећег значаја приликом обављања ревизије консолидованих финансијских извештаја за текући период. Поменута питања су разматрана у контексту ревизије консолидованих финансијских извештаја као целине, као и приликом изражавања мишљења о поменутих извештајима, те о њима не изражавамо посебно мишљење.

Кључно питање ревизије

Како смо приступили кључном питању ревизије

Надокнадивост књиговодствене вредности некретнине, постројења и опреме

Ефекат недавних колебања цене сирове нафте на светском тржишту обелодањен је у напомени 3.8 уз консолидоване финансијске извештаје. У току 2016. године, цена сирове нафте типа Брент остала је ниска у односу на цену из 2015. године и у просеку је износила УСД41 по барелу (2015: УСД 55/б).

Надокнадивост књиговодствене вредности некретнина, постројења и опреме која износи РСД 253.760.267 хиљада зависи од будућих токова готовине. Имајући у виду да су некретнине, постројења и опрема, по правилу, дугорочна средства Групе, кључну претпоставку чини став руководства о дугорочним изгледима цене нафте, и то за период дужи од наредне три-четири године.

На почетку 2016. године, због ниске цене (цена сирове нафте износила је УСД 27/по барелу) руководство је закључило да је неопходно извршити ревизију тј. смањити цену нафте друштва НИС прогнозирану у дугом року. Осим поменутог, такође су идентификоване назнаке умањења вредности које су последица успорене динамике улагања у средства за истраживање и процењивање.

Ревизија прогнозираних цена и измена одлука у погледу улагања руководству биле су повод за процену надокнадивости некретнина, постројења и опреме.

Проверу је извршило руководство за релевантне јединице које генеришу готовину (ЈГГ) у последњем кварталу 2016. године, а ми смо пажњу усмерили ка овој области јер је она битна за ставке у финансијским извештајима и укључује значајна просуђивања и процене у погледу неизвесности будућих резултата пословања, стопе раста, цене робе широке потрошње, дисконтне стопе итд.

Прво смо извршили процену макроекономских претпоставки руководства које укључују краткорочне и дугорочне прогнозе цене нафте, стопе инфлације и дисконтне стопе. Ценовне претпоставке у основи модела надокнадивости средстава представљају кључно просуђивање. Упоредили смо претпоставке руководства које се односе на краткорочне цене са тржишним кривама терминских стопа.

Тakoђе смо извршили поређење краткорочних и дугорочних претпоставки (углавном износ просечне пондерисане цене капитала - ППЦК) које руководство користи за потребе дисконтовања будућих токова готовине са просечном пондерисаном ценом капитала изведеном од стране РwC стручњака, као и поређење пројекције раста тржишта горива у југоисточној Европи са пројекцијама реномираних струковних тела те тиме добили читав спектар података треће стране.

Надаље, извршили смо поређење стопе раста, профитабилности и улагања у основна средства са вредностима других вертикално интегрисаних компанија у региону југоисточне Европе и свету.

Обавили смо независну анализу осетљивости на пројекције цене сирове нафте на тржишту и стопу ППЦК која се користи за процену евентуалних одступања која би се могла јавити.

Установили смо да су претпоставке и закључци руководства сагласни са нашим очекивањима и нису примећени изузеци.

Процена резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине

Резервисање за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине обелодањено је у напомени 24 уз Консолидоване финансијске извештаје; рачуноводствене политике и кључна просуђивања и процене садржане су у напомени 2 и напомени 3.

Обрачун резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине захтева значајно просуђивање руководства због сложености поступка процене будућих трошкова.

Обнављање природних ресурса инфраструктуре гаса и нафте је активност у настанку, стога постоје ограничени историјски подаци који би служили у компаративне сврхе, а за потребе процене будућих трошкова. Поменути фактори усложњавају поступак утврђивања тачног износа резервисања, који је материјално значајан за консолидовани извештај о финансијском положају Групе.

Руководство врши преглед резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине на годишњем нивоу, и то за средства за истраживање и процењивање и средства за прераду. Прегледом су обухваћени ефекти свих промена у законској регулативи Републике Србије, очекивани приступ руководства у погледу обнављања природних ресурса, процене трошкова, дисконтне стопе, као и ефекти промена девизних курсева.

Ми смо извршили критичку оцену годишњих извештаја руководства о исказаним резервисањима. Посебну пажњу смо посветили средствима код којих се промене у процени трошкова директно одражавају на консолидовани извештај о финансијском резултату, а не исказују као средство.

Провером је обухваћено разумевање законских и изведених обавеза у погледу обнављања природних ресурса средстава, и то на основу процене корисног века употребе средства и трошка за заштиту животне средине.

У оквиру редовне процедуре провере узели смо у обзир стручност и објективност експерата који су извршили процену трошкова. Од посебног значаја је то што смо ревизорске поступке применили на резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине која су евидентирана за све бушотине на територији Србије, што је највећи део укупног резервисања Групе за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине.

Резултати поступака које смо обавили потврђују адекватност процене руководства по питању будућих трошкова обнављања природних ресурса и заштите животне средине.

Како смо прилагодили обим ревизије за групу

Прилагодили смо обим ревизије са циљем да обезбедимо примену довољних процедура за потребе изражавања мишљења о консолидованим финансијским извештајима као целине, при чему смо водили рачуна о географској позиционiranости чланица групе и структури руководства Групе, рачуноводственим процесима и системима контрола, као и сектору привреде у коме Група послује.

Приликом дефинисања обима ревизије утврдили смо природу и обим посла који ће бити обављен у извештајним јединицама, као и приликом ревизије консолидованих финансијских извештаја. Тамо где је ревизија обављена од стране домаћих ревизора ми смо вршили надзор на нивоу консолидације, и спровели поступке прегледа са циљем да прибавимо довољно ревизорских доказа који поткрепљују наше мишљење о консолидованим финансијским извештајима посматраним у целини. У свим локалним извештајним јединицама ревизију су вршила друштва која су чланице PwC мреже.

Наш приступ приликом утврђивања обима ревизије друштва НИС састоји се од тростепеног процеса, док се провера у извештајним јединицама од стране ревизора заснива на провери испуњености једног или више доле наведених критеријума, и то:

- 1) Допринос, већи од 5%, на приходе пре опорезивања, приход односно укупна имовина. Код ових извештајних јединица ревизија се врши у пуном обиму;
- 2) Постојање материјално значајног ризика, било на нивоу извештајне јединице посматране као целине или, пак, на нивоу ставке у финансијским извештајима. Ово се односи на ставке у финансијским извештајима код којих постоји ризик од материјално значајног погрешног приказивања, утврђен у току фазе планирања ревизије и изложен у даљем тексту у одељку који се бави областима које захтевају посебну пажњу;
- 3) Најзначајније друге извештајне јединице које нам омогућавају да се уверимо у то да свака ставка у финансијским извештајима испуњава критеријуме, као и да укључимо у ревизију додатне поступке.

На основу овакве процедуре идентификовано је девет извештајних јединица на територији четири државе које су, према нашем мишљењу, захтевале директну примену ревизорских процедура уместо ревизије одређених ставки у финансијским извештајима. Поменуте извештајне јединице заједно остварују 98% прихода и имају 98% укупне имовине.

Због своје структуре и величине, НИС има неколико малих извештајних јединица које посматране појединачно нису материјално значајне али заједно чине значајан део прихода пре опорезивања, прихода, односно укупних средстава. Ове извештајне јединице су обухваћене ревизијом консолидованих финансијских извештаја и том приликом су обављени:

- 1) Укупни аналитички поступци ревизије: Преглед великог броја преосталих извештајних јединица које нису биле одабране за ревизију на појединачном нивоу извршен је приликом прегледа консолидованих финансијских извештаја, при чему је извршена анализа кретања у односу на претходну годину, уз посебан осврт на висок степен ризика салда рачуна и неубичајена кретања по рачунима. Извештајне јединице које нису биле предмет укупних аналитичких поступака ревизије нису материјално значајне, било да су посматране појединачно или у збиру.
- 2) Провера финансијских система, процеса и контрола: Проверу општих контрола обавили смо на нивоу ревизије консолидованих финансијских извештаја. Надаље, НИС има пет извештајних јединица у Србији које су под директном контролом руководства НИС-а. Нашим ангажовањем на пословима ревизије, током којег смо вршили проверу система и контрола и њихове ефикасности, руководио је наш тим задужен за ревизију Групе. Преглед резултата провере се врши у току године и узима у обзир при континуираном ажурирању обима ревизије за Групу.
- 3) Провера конкретних пословних промена (трансакција): Приликом ревизије консолидованих финансијских извештаја извршили смо проверу конкретних трансакција, као и проверу умањења вредности гудвила, проверу стања судских спорова и салда готовине и готовинских еквивалената.

Остали подаци

Руководство је одговорно за остале податке. Остали подаци укључују Годишњи извештај (који искључује консолидоване финансијске извештаје и мишљење ревизора), за који очекујемо да ће нам бити стављен на располагање након датума издавања овог Извештаја ревизора.

Наше мишљење о консолидованим финансијским извештајима не обухвата остале податке те ми нећемо изразити било који вид закључка о ангажовању са изражавањем уверења.

При ревизији консолидованих финансијских извештаја, наша одговорност је да се упознамо са осталим подацима наведеним у тексту горе када нам буду доступни, као и да проверимо да ли поменути подаци материјално значајно одступају од података у консолидованим финансијским извештајима, односно од наших сазнања до којих смо дошли у току ревизије, или су пак на други начин погрешно приказани.

Одговорности руководства и надлежних лица у погледу консолидованих финансијских извештаја

Руководство је одговорно за састављање и реално и објективно приказивање консолидованих финансијских извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања, као и за интерну контролу за коју руководство утврди да је неопходна за састављање консолидованих финансијских извештаја који не садрже материјално значајно погрешно приказивање настало било услед проневере или грешке.

Приликом припреме консолидованих финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности Групе да настави да послује у неограниченом периоду у будућности, за обелодањивање (по потреби) питања која се односе на концепт наставка пословања, као и за примену концепта наставка пословања као рачуноводствене основе осим уколико руководство нема намеру да покрене процес ликвидације Групе односно престане са пословањем или, пак, нема другу алтернативу осим поменуте.

Надлежна лица су одговорна за надгледање процеса финансијског извештавања за Групу.

Одговорност ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно уверење да консолидовани финансијски извештаји посматрани као целина не садрже материјално значајно погрешно приказивање настало било услед проневере или грешке, и да издамо Извештај ревизора у коме ће бити садржано наше мишљење. Појам разумно уверење означава висок степен уверења али не представља гаранцију да ће се поступцима ревизије која се обавља у складу са Међународним стандардима ревизије (МСР) увек открити материјално значајно погрешно приказивање, ако постоји. Погрешна приказивања могу настати услед проневере или грешке и сматрају се материјално значајним ако се оправдано може очекивати да би могла, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу консолидованих финансијских извештаја.

У оквиру ревизије коју обављамо у складу са Међународним стандардима ревизије, вршимо професионално просуђивање и задржавамо професионалну скептичност током трајања ревизије. Осим поменутог:

- Вршимо идентификацију и процену ризика од материјално значајног погрешног приказивања у консолидованим финансијским извештајима, насталог било услед проневере или грешке, креирамо и спроводимо ревизорске процедуре као одговор на поменуте ризике и прибављамо ревизорске доказе који представљају довољан и адекватан основ за изражавање мишљења. Ризик од непрепознавања материјално значајног погрешног приказивања насталог услед проневере већи је од ризика непрепознавања материјално значајног погрешног приказивања насталог услед грешке, будући да превара/проневера може да подразумева тајне споразуме, кривотворење података, намерне пропусте, лажно приказивање података или, пак, одбацавање система интерних контрола.
- Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију како бисмо креирали ревизорске поступке, адекватне у датим околностима, а не за потребе изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле Групе.
- Вршимо оцену адекватности примењених рачуноводствених политика и оправданости рачуноводствених процена и обелодањивања извршених од стране руководства.
- Доносимо закључак о адекватности примене концепта наставка пословања као рачуноводствене основе и, на основу прибављених ревизорских доказа, доносимо закључак о томе да ли постоји висок степен неизвесности у погледу догађаја односно стања који може да подстакне значајну сумњу у способност друштва да настави да послује у неограниченом периоду у будућности. Уколико закључимо да постоји висок степен неизвесности, дужни смо да у Извештају ревизора скренемо пажњу на одговарајућа обелодањивања у консолидованим финансијским извештајима, односно да, у случају неадекватних обелодањивања, издамо модификовано мишљење. Закључке доносимо на основу ревизорских доказа прибављених до датума Извештаја ревизора. Ипак, будући догађаји односно стања могу довести до тога да Група престане да послује у неограниченом периоду у будућности.

- Оцењујемо свеукупно приказивање информација, структуру и садржај консолидованих финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, као и да ли консолидовани финансијски извештаји приказују трансакције и догађаје на начин који обезбеђује реално и објективно приказивање података.
- Прибављамо довољно адекватних ревизорских доказа о финансијским информацијама друштва односно о пословним активностима унутар Групе са циљем да изразимо мишљење о консолидованим финансијским извештајима. Друштво PwC одговорно је за ревизију финансијских извештаја Групе, у смислу усмеравања, надзора и извршења ревизије. Друштво PwC има искључиву одговорност за мишљење ревизора.

PwC са надлежним лицима размењује информације о планираном обиму и временском оквиру ревизије, као и о значајним налазима ревизије и недостацима система интерне контроле уоченим у току ревизије.

PwC доставља надлежним лицима Изјаву о независности којом потврђује да је поступио у складу са релевантним етичким захтевима у погледу независности и упознаје надлежна лица са осталим питањима за која се оправдано може сматрати да утичу на независност, као и са одговарајућим мерама заштите.

PwC дефинише она питања која су од највећег значаја за ревизију консолидованих финансијских извештаја за текући период и која, сходно томе, представљају кључна питања ревизије. Ова питања су садржана у Извештају ревизора, осим уколико законска регулатива не допушта њихово јавно обелодањивање, или пак када, у изузетно ретким случајевима, PwC утврди да поменута питања не треба обелодањивати у Извештају ревизора јер би последице таквог поступка биле у већој мери штетне него корисне.

Партнер на пројекту ревизије, након које ревизор издаје Извештај независног ревизора је Павел Пеплински (Pawel Peplinski).

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd

Београд, Република Србија

1. фебруар 2017. године

НИС Група

Консолидовани извештај о финансијској позицији

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Имовина	Напомена	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Обртна имовина			
Готовина и готовински еквиваленти	8	22.899.342	19.271.435
Краткорочни финансијски пласмани		247.882	201.087
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	9	37.445.000	34.948.713
Залихе	10	26.836.064	24.178.244
Потраживања за више плаћен порез на добит		126.103	1.629.761
Остала обртна имовина	11	5.946.829	6.225.886
Стална имовина намењена продаји		-	21.703
Укупно обртна имовина		93.501.220	86.476.829
Стална имовина			
Некретнине, постројења и опрема	12	253.760.267	247.213.423
Инвестиционе некретнине	13	1.549.663	1.336.060
Гудвил и остала нематеријална улагања	14	6.457.971	7.155.279
Инвестиције у заједничка улагања	15	2.047.021	1.188.659
Потраживања по основу продаје и остала дугорочна потраживања	16	9.369.158	14.656.649
Дугорочни финансијски пласмани		163.565	321.006
Одложена пореска средства, нето	17	3.771.354	4.268.741
Остала стална имовина	18	3.680.642	3.399.135
Укупно стална имовина		280.799.641	279.538.952
Укупно имовина		374.300.861	366.015.781
Обавезе и капитал			
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	19	21.976.571	17.135.875
Добављачи и остале обавезе из пословања	20	29.579.165	29.364.018
Остале краткорочне обавезе	21	5.234.250	6.537.802
Обавезе за остале порезе изузев пореза на добит	22	10.136.560	10.445.185
Резервисања за обавезе и трошкове	24	1.979.312	2.256.470
Укупно краткорочне обавезе		68.905.858	65.739.350
Дугорочне финансијске обавезе	23	94.294.661	100.313.640
Дугорочне обавезе из пословања		1.859	-
Резервисања за обавезе и трошкове	24	9.617.973	9.451.111
Укупно дугорочна резервисања и обавезе		103.914.493	109.764.751
Капитал			
Акцијски капитал	25	81.530.200	81.530.200
Резерве		(567.083)	(530.528)
Нераспоређена добит		120.731.166	109.698.142
Капитал који се може приписати власницима Друштва		201.694.283	190.697.814
Капитал који припада учешћима без права контроле		(213.773)	(186.134)
Укупан капитал		201.480.510	190.511.680
Укупно обавезе и капитал		374.300.861	366.015.781

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Кирил Кравченко
Генерални Директор

Антон Фјодоров
Финансијски Директор

1. фебруар 2017. године

НИС Група

Консолидовани извештај о укупном резултату

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

	Напомена	Година која се завршила 31. децембра	
		2016	2015
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса		173.439.284	200.653.405
Остали приходи од продаје		18.653.078	10.025.244
Укупно приходи од продаје	7	192.092.362	210.678.649
Набавна вредност нафте, гаса и нафтних деривата	26	(99.113.175)	(122.163.519)
Трошкови производње и прераде	27	(29.411.326)	(18.904.743)
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	28	(16.890.385)	(16.539.131)
Трошкови транспорта		(1.030.103)	(1.021.136)
Трошкови амортизације	12,14	(15.889.177)	(14.281.849)
Трошкови пореза изузев пореза на добит	29	(4.508.991)	(5.009.182)
Трошкови истраживања		(1.204.851)	(55.050)
Укупно пословни расходи		(168.048.008)	(177.974.610)
Остали расходи, нето	31	(354.125)	(1.653.269)
Пословни добитак		23.690.229	31.050.770
Нето губитак на курсним разликама	32	(2.988.633)	(8.061.447)
Финансијски приходи	33	271.267	430.161
Финансијски расходи	34	(3.331.224)	(4.363.682)
Укупно остали расходи		(6.048.590)	(11.994.968)
Добитак пре опорезивања		17.641.639	19.055.802
Порески расходи	35	(2.132.078)	(3.864.403)
Одложени порески расходи	35,17	(496.135)	(583.694)
Порез на добит		(2.628.213)	(4.448.097)
Нето добит		15.013.426	14.607.705
Укупно остали резултат			
<i>Ставке које накнадно неће бити признате у добитку</i>			
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	24,17	21.012	2.810
Ревалоризација основних средстава пренетих на инвестиционе некретнине	12,17	80.607	-
		101.619	2.810
<i>Ставке које могу накнадно бити признате у добитку</i>			
Промена вредности финансијских средстава расположивих за продају		13.046	(37.288)
Губици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања		(133.300)	(42.434)
		(120.254)	(79.722)
Укупно остали губитак		(18.635)	(76.912)
Укупна добит		14.994.791	14.530.793
Нето добит / (губитак) која се може приписати:			
- Акционарима НИС-а		15.037.973	14.638.790
- Учешћима без права контроле		(24.547)	(31.085)
Нето добит		15.013.426	14.607.705
Укупна добит / (губитак) која се може приписати:			
- Акционарима НИС-а		15.022.430	14.563.885
- Учешћима без права контроле		(27.639)	(33.092)
Укупна добит		14.994.791	14.530.793
Зарада по акцији која се може приписати Акционарима НИС-а			
- Основна зарада по акцији (РСД по акцији)		92,22	89,78
Просечан пондерисани број акција (у милионима)		163	163

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

НИС Група

Консолидовани извештај о променама на капиталу

Година која се завршила 31. децембра 2016. и 2015. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

		Капитал који се може приписати власницима Друштва				Учешћа без права контроле	Укупно капитал
Напомена		Акцијски капитал	Резерве	Нераспоређена добит	Укупно		
Стање на дан 1. јануара 2015. године		81.530.200	(452.813)	102.696.156	183.773.543	(153.042)	183.620.501
Добит (губитак)		-	-	14.638.790	14.638.790	(31.085)	14.607.705
Остали укупни приход (расход)							
Промена вредности финансијских средстава расположивих за продају		-	(37.288)	-	(37.288)	-	(37.288)
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених		24,17	-	2.810	2.810	-	2.810
Губици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања		-	(40.427)	-	(40.427)	(2.007)	(42.434)
Укупан (расход) приход за годину		-	(77.715)	14.641.600	14.563.885	(33.092)	14.530.793
Расподела дивиденди		-	-	(7.639.380)	(7.639.380)	-	(7.639.380)
Укупно трансакције са власницима, признате у капиталу		-	-	(7.639.380)	(7.639.380)	-	(7.639.380)
Остало		-	-	(234)	(234)	-	(234)
Стање на дан 31. децембра 2015. године		81.530.200	(530.528)	109.698.142	190.697.814	(186.134)	190.511.680

		Капитал који се може приписати власницима Друштва				Учешћа без права контроле	Укупно капитал
Напомена		Акцијски капитал	Резерве	Нераспоређена добит	Укупно		
Стање на дан 1. јануара 2016. године		81.530.200	(530.528)	109.698.142	190.697.814	(186.134)	190.511.680
Добит (губитак)		-	-	15.037.973	15.037.973	(24.547)	15.013.426
Остали укупни приход (расход)							
Промена вредности финансијских средстава расположивих за продају		-	13.046	-	13.046	-	13.046
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених		24,17	-	21.012	21.012	-	21.012
Ревалоризација основних средстава пренетих на инвестиционе некретнине		12,17	-	80.607	80.607	-	80.607
Губици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања		-	(130.208)	-	(130.208)	(3.092)	(133.300)
Укупан (расход) приход за годину		-	(36.555)	15.058.985	15.022.430	(27.639)	14.994.791
Расподела дивиденди		-	-	(4.025.961)	(4.025.961)	-	(4.025.961)
Укупно трансакције са власницима, признате у капиталу		-	-	(4.025.961)	(4.025.961)	-	(4.025.961)
Стање на дан 31. децембра 2016. године		81.530.200	(567.083)	120.731.166	201.694.283	(213.773)	201.480.510

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

НИС Група**Консолидовани извештај о токовима готовине***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)*

	Напомена	Година која се завршила 31. децембра	
		2016	2015
Токови готовине из пословних активности			
Добитак пре опорезивања		17.641.639	19.055.802
Корекције за:			
Финансијске расходе	34	3.331.224	4.363.682
Финансијске приходе	33	(271.267)	(430.161)
Нето губитак по основу нереализованих курсних разлика		4.051.249	6.655.496
Амортизација	12,14	15.889.177	14.281.849
Корекције за остала резервисања		222.926	609.201
Исправка вредности потраживања	28	(6.203.070)	(6.735.272)
Отпис обавеза		(104.158)	(565.958)
Трошкови истраживања		1.204.851	1.338
Остале неготовинске ставке		21.096	1.208.190
		18.142.028	19.388.365
Промене на обртном капиталу:			
Потраживања од продаје и друга потраживања		7.167.841	7.875.542
Залихе		(2.784.691)	14.270.312
Остала обртна имовина		1.456.710	551.546
Обавезе из пословања и остале обавезе		3.005.362	(7.675.043)
Остали порези изузев пореза на добит		(230.061)	1.483.187
		8.615.161	16.505.544
Порез на добит		(660.175)	(2.871.709)
Плаћена камата		(3.074.876)	(2.996.133)
Примљена камата		513.015	1.909.052
		(3.222.036)	(3.958.790)
Нето токови готовине из пословних активности		41.176.792	50.990.921
Токови готовине из инвестиционих активности			
Инвестиције у заједничка улагања	15	(858.362)	(180.438)
Одливи по основу датих кредита		(67.549)	(386.333)
Приливи по основу датих кредита		175.346	56.670
Одливи готовине по основу капиталних улагања		(28.880.459)	(35.178.875)
Приливи по основу продаје некретнина, постројења и опреме		832.619	634.338
Остали одливи		372	142.003
Нето токови готовине из инвестиционих активности		(28.798.033)	(34.912.635)
Токови готовине из активности финансирања			
Приливи готовине од примљених кредита		24.059.274	28.081.912
Готовинске отплате позајмљених износа		(28.667.253)	(25.575.882)
Исплата дивиденди власницима Друштва		(4.025.961)	(7.639.380)
Нето токови готовине из активности финансирања		(8.633.940)	(5.133.350)
Нето повећање готовине и готовинских еквивалената		3.744.819	10.944.936
Курсне разлике по основу прерачуна готовине и готовинских еквивалената		(116.912)	(205)
Готовина и готовински еквиваленти на почетку године		19.271.435	8.326.704
Готовина и готовински еквиваленти на крају године		22.899.342	19.271.435

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1.1 Опис посла

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) и њена зависна правна лица (заједно: Група), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Групе обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата,
- Трговину нафтним дериватима и гасом и
- Производњу и трговину електричном енергијом.

Остале активности односе се на продају осталих производа и услуга.

Друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. Другог фебруара 2009. године Гаспром Њефт је реализовао куповину 51% основног капитала Нафтне индустрије Србије чиме Друштво постаје зависно друштво ПАО Гаспром Њефта. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Друштва, ПАО Гаспром Њефт је реализовао куповину додатних 5,15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56,15%.

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на листингу А – Prime Market Београдске берзе.

Ови консолидовани финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани Одбору Директора ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање

Приложени консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) и не представљају статутарне финансијске извештаје Групе. Група води књиге и рачуноводствену евиденцију у складу са рачуноводственим и пореским принципима, правилима и праксама захтеваним у земљама у којима послује (претежно у Србији). Приложени консолидовани финансијски извештаји су превасходно припремљени на основу статутарних књига и рачуноводствене евиденције које су кориговане и рекласификоване како би њихова презентација била у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ). Ови консолидовани финансијски извештаји припремљени су у складу са принципом сталности пословања који се заснива на претпоставци да ће Група наставити са пословањем у догледној будућности. У циљу утврђивања оправданости ове претпоставке руководство анализира планове будућих новчаних прилива. На основу поменутих анализа руководство сматра да је Група способна да настави са пословним активностима у складу са принципом сталности пословања и да овај принцип треба да буде примењен у припреми ових консолидованих финансијских извештаја.

Састављање консолидованих финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Групе. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за консолидоване финансијске извештаје обелодањени су у напомени 3.

На дан потписивања консолидованих финансијских извештаја, цена сирове нафте виша је у односу на цену на дан 31. децембра 2016. године и износи 55,75 УСД/бл. Руководство прати ситуацију на тржишту и припрема различите сценарије у односу на сваку значајну промену цене нафте.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 31. децембра 2016. године до 1. фебруара 2017. године, када су ови консолидовани финансијски извештаји одобрени.

2.2. Основе за припрему

Приложени консолидовани финансијски извештаји састављени су по принципу историјског трошка осим за одређена финансијска средства и обавезе као и инвестиционе некретнине које су одмерене по фер вредности.

2.3. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО“). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената је EBITDA која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не подносе ГДО на регуларној бази.

2.4. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и валута приказивања

Билансне ставке зависних друштава Групе које су укључене у консолидоване финансијске извештаје се вреднују коришћењем валуте примарног економског окружења у којима друштва послују („функционална валута“). Консолидовани финансијски извештаји су презентовани у динарима („РСД“), који представља функционалну валуту Друштва и презентациону валуту Групе.

(б) Трансакције и стања

Трансакције у страниој валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у консолидованом укупном резултату.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у консолидованом укупном резултату у оквиру позиције „Нето губитак на курсним разликама“.

(в) Друштва Групе

Финансијска позиција и резултат свих друштава Групе чија је функционална валута различита од презентационе валуте Групе прерачунати су на следећи начин:

- I. Средства и обавезе прерачунати су у динарску противвредност по девизном курсу на дан извештавања;
- II. Приходи и расходи прерачунати су у динаре по средњем курсу. Све настале курсне разлике препознате су као посебне ставке капитала исказане у оквиру Резерви.

2.5. Принципи консолидације

Консолидовани финансијски извештаји укључују рачуне зависних друштава у којима Група има контролу. Контрола подразумева изложеност или право на варијабилне приносе и способност утицаја на те приносе кроз контролу над учешћем. Инвеститор има контролу над учешћем када има право које му омогућава да управља релевантним активностима, односно активностима које значајно утичу на приносе од улагања. Инвеститор је изложен или има право на варијабилне приносе из инвестирања када инвеститорови приноси могу да варирају у зависности од резултата улагања. Финансијски извештаји зависних друштава су укључени у консолидоване финансијске извештаје Групе од дана када је контрола стечена до дана када она престаје.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

При стицању контроле, Група узима у обзир потенцијално значајна гласачка права. Улагања у ентитете које Група не контролише, али у којима има значајан утицај над оперативним и финансијским политикама вреднују се по методи удела, осим за учешћа која задовољавају критеријуме заједничког пословања, које се вреднује на бази учешћа Групе у средствима, обавезама, трошковима и приходима насталим у заједничком пословању. Сва остала улагања су класификована као улагања која се држе до доспећа или као расположива за продају.

(а) *Заједничка пословања и заједнички подухвати*

Заједничко пословање је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу пословање имају право на средства и обавезе произашле из аранжмана.

Заједнички подухват је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу подухват имају право на нето средства аранжмана.

Где се Група јавља као оператор у заједничком пословању, у висини свог учешћа, Група признаје:

- своја средства, укључујући и учешће у средствима која се заједнички контролишу,
- своје обавезе, укључујући и учешће у заједнички насталим обавезама,
- своје приходе од продаје свог учешћа у резултатима насталим из заједничког пословања,
- свој део прихода од продаје резултата заједничког пословања и
- своје трошкове, укључујући и своје учешће у заједнички насталим трошковима.

Што се тиче заједничких аранжмана, где Група учествује у заједничком подухвату, Група признаје своје учешће у заједничком подухвату као пласман и обрачунава га применом методе удела.

(б) *Елиминација трансакција при консолидацији*

Интеркомпанијска салда и трансакције, као и било који нереализовани приходи и расходи по основу трансакција унутар Групе, су елиминисане приликом припреме консолидованих финансијских извештаја. Нереализовани добици по основу трансакција са инвестицијама обрачунатих методом удела, су елиминисани на рачун инвестиције, у висини учешћа Групе. Нереализовани губици елиминишу се на исти начин као и нереализовани добици, али само у мери да не постоји индикатор обезвређења.

(в) *Учешћа без права контроле*

Учешће у зависним предузећима Групе чији власници нису чланови Групе су приказани одвојено у капиталу у Консолидованом извештају о финансијској позицији. Износи консолидоване нето добити која се односи на матично друштво и компаније са учешћем без права контроле приказани су у Консолидованом извештају о укупном резултату.

2.6. **Пословне комбинације**

Група рачуноводствено обухвата пословне комбинације у складу са МСФИ 3 Пословне комбинације. Група примењује метод стицања за рачуноводствено обухватање пословне комбинације. Пренесена накнада у пословној комбинацији јесте сума фер вредности пренете имовине на датум стицања, обавеза које је направио стицалац бившим власницима стеченог ентитета и учешћа у капиталу која је емитовао стицалац и признатог гудвила или негативног гудвила. Пренесена накнада укључује фер вредност средства и обавеза који резултирају од споразума о потенцијалној накнади. Препознатљива стечена имовина и обавезе у пословној комбинацији се иницијално одмеравају по фер вредности на датум стицања. Трошкови стицања се признају као расходи периода у којима су и настали.

2.7. **Гудвил**

Гудвил се одмерава одузимањем нето имовине стеченог ентитета од збира пренесене накнаде за стицање, износа учешћа без права контроле у стеченом ентитету и фер вредности на датум стицања стицаоачевог претходно држаног учешћа у капиталу стеченог ентитета. Било који негативни износ („повољна куповина“) се признаје у укупном резултату, након што Руководство Групе идентификује сву стечену имовину и све преузете и потенцијалне обавезе и провери исправност њиховог вредновања.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Пренесена накнада за стицање не укључује износе везане за измирење трансакција које су настале пре пословне комбинације. Ови износи се углавном признају у укупном резултату. Трансакциони трошкови који настају у вези пословне комбинације признају се као расход у периодима у којима настају.

2.8. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина обухвата: новац у благајни и банкама, који се може ефективно подићи у било које време без претходне најаве. Готовинске еквиваленте чине сва краткорочна високо ликвидна улагања која могу бити конвертована у готовину и са роком доспећа до три месеца или краће од датума улагања. Признају се на основу вредности стицања која је приближна њиховој фер вредности.

2.9. Недеривативна финансијска средства

Група класификује своја недеривативна финансијска средства у следеће категорије: дугорочни зајмови и потраживања и финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

(а) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недеривативна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума извештавања. У том случају се класификују као дугорочна средства. У консолидованом извештају о финансијској позицији Групе зајмови и потраживања обухватају "потраживања од продаје и друга потраживања".

Потраживања од купаца су износи које дугују купци за продате производе, робу или извршене услуге у оквиру редовног циклуса пословања. Уколико се очекује да потраживања буду наплаћена у року од годину дана или краћем (или у оквиру редовног циклуса пословања ако је дужи), потраживања од купаца се класификују као краткорочна. У супротном, потраживања од купаца се исказују као дугорочна.

Потраживања од купаца иницијално се признају по фер вредности и накнадно се мере по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе, умањени за исправку вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Група неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима. Значајне финансијске потешкоће купца, вероватноћа да ће купац бити ликвидан или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања, се сматрају индикаторима да је вредност потраживања умањена. Износ резервисања представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтованих првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у консолидованом извештају о укупном резултату у оквиру позиције „трошкови продаје, општи и административни трошкови“ (напомена 28). Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања. Накнадна наплата износа који је претходно био отписан, исказује се у консолидованом извештају о консолидованом укупном резултату у оквиру позиције „трошкови продаје, општи и административни трошкови“ (напомена 28).

(б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недеривативна средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована ни у једну другу категорију финансијских инструмената. Иста чине дугорочна средства, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од 12 месеци од датума извештавања када чине краткорочну имовину.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Финансијска средства расположива за продају се исказују по фер вредности. Приходи од камата на финансијска средства расположива за продају се обрачунавају коришћењем методе ефективне каматне стопе и признају се у консолидованом извештају о укупном резултату у оквиру позиције финансијски приходи. Дивиденде примљене по основу финансијских средстава расположивих за продају признају се у консолидованом извештају о укупном резултату у оквиру позиције финансијски приходи у периоду у коме су настали, односно у периоду у коме се утврди право Групе на наплату и када је вероватно да ће дивиденде бити наплаћене. Све остале промене у фер вредности се признају у капиталу, до момента продаје или када су обезвређене, када се кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују у укупни остали резултат.

2.10. Недеривативне финансијске обавезе

Група иницијално признаје финансијске обавезе на дан када су настале. Све остале финансијске обавезе се иницијално признају на дан размене када Група постане уговорним одредбама везана за инструмент. Група престаје да признаје финансијску обавезу када су уговорне обавезе испуњене тј. када је дуг исплаћен, сторниран или истекао. Група класификује недеривативне финансијске обавезе у другу категорију финансијских обавеза. Такве финансијске обавезе се иницијално признају по фер вредности. Након иницијалног признавања, поменуте финансијске обавезе се одмеравају по амортизованој вредности применом методе ефективне каматне стопе. Остале финансијске обавезе обухватају одобрене кредите и позајмице, прекорачења по текућем рачуну и обавезе према добављачима и друге обавезе.

Обавезе према добављачима су обавезе плаћања добављачу за преузету робу или примљене услуге у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће уколико доспевају за плаћање у року од 1 године или краћем (односно у оквиру редовног циклуса пословања уколико је дужи). У супротном, ове обавезе се исказују као дугорочне.

2.11. Залихе

Залихе се исказују по нижој од цене коштања и нето продајне вредности. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје.

Тестирање обезвређења залиха односно резервних делова услед оштећености или застарелости се врши квартално. Губици услед обезвређења се признају као трошкови производње и прераде (напомена 27).

2.12. Нематеријална средства

(а) Гудвил

Гудвил који настаје кроз пословне комбинације укључен је у нематеријална улагања. Гудвил се накнадно вреднује по набавној вредности умањеној за обезвређење.

За потребе тестирања умањења вредности, гудвил стечен у пословној комбинацији расподељује се на сваку од јединица које генеришу готовину, односно групе јединица које генеришу готовину за које се очекује да ће остварити корист тј. прилив од синергије настале по основу пословне комбинације. Свака јединица или, пак, група јединица на које се гудвил расподељује представља најнижи ниво на којем се гудвил прати за интерне потребе руководства.

Провера умањења вредности гудвил-а врши се једном годишње или чешће уколико догађаји или измењене околности укажу на евентуално постојање умањења вредности. Књиговодствена вредност гудвил-а пореди се са његовом надокнадивом вредношћу која представља вредност већу од вредности у употреби и фер вредности средства умањене за трошкове продаје. Свако умањење вредности одмах се признаје као трошак и накнадно се не укида (напомена 14).

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

(б) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

(в) Софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце за рачунарски софтвер капитализују се у износу трошкова насталих по основу стицања и стављања у употребу односног софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.13. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, некретнине, постројења и опрема Групе исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану исправку вредности и резервисања за обезвређење, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средстава.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, уколико је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Група у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете консолидовани укупни резултат у коме су настали.

Аванси дати за некретнине, постројења и опрему као и за средства у припреми се рачуноводствено обухватају у оквиру остале сталне имовине као део дугорочних нефинансијских потраживања.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, и то:

Опис	Век трајања
Прерада:	
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	7 - 25
Маркетинг и дистрибуција:	
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	5 - 15
Остало:	3 - 50

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на сваки датум извештавања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у консолидованом укупном резултату у оквиру позиције 'Осталих расхода, нето' (напомена 31).

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2.14. Истраживање и процењивање минералних ресурса

(а) Средства за истраживање и процењивање

Група користи методу капитализације трошкова успешних истраживања (*the successful efforts method*) за потребе рачуноводственог обухватања средстава за истраживање и процењивање (минералних ресурса).

Набавна вредност средстава укључује износ плаћен за потребе стицања лиценци за обављање послова истраживања и развоја.

Средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса) укључују:

- Трошкове извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкове стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије;
- Трошкове поседовања и чувања недовршених ресурса;
- Накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*);
- Накнаду за пружену услугу само у случају тзв. "суве" бушотине (*Dry hole contribution*) и
- Трошкове бушења и опремања бушотина.

Трошкови настали у процесу проналажења, стицања и формирања резерви капитализују се на свако налазиште посебно. Када се комерцијалне резерве минералних ресурса потврде, капиталисани трошкови се расподељују у оквиру ставке истраживање. Ако се комерцијалне резерве не потврде, трошкови се исказују као расход. Трошкови бушотина настали у сврху истраживања лежишта минералних ресурса и накнаде исплаћене по основу уговора који предвиђа накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*) и уговора који предвиђа накнаду само у случају тзв. "суве" бушотине (*Dry hole contribution*) привремено се капитализују у складу са методом капитализације трошкова успешних истраживања (*successful efforts method*) и третирају као средства нафте и гаса у оквиру ставке некретнине, постројења и опрема.

Трошкови извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкови стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије, привремено се сматрају саставним делом средстава нафте и гаса док се минералне резерве не потврде, као и док се не потврди да су оне комерцијално исплативе.

Ако резерве нису пронађене, врши се провера обезвређења средстава за истраживање. Ако су пронађени угљоводоници и ако, након даље процене која може да предвиђа бушење додатних бунара/бушотина, постоји вероватноћа да се они могу искористити у комерцијалне сврхе, трошкови ће наставити да се исказују као средство нафте и гаса све док постоји задовољавајући/континуиран прогрес у процени комерцијалне исплативости угљоводоника. Сви трошкови који се исказују на овакав начин подлежу техничкој и комерцијалној провери, провери од стране руководства, као и провери да ли је дошло до умањења њихове вредности, и то најмање једном годишње, ради потврде да још увек постоји намера у погледу развоја, односно коришћења потврђене вредности. Када то није случај, трошкови се отписују.

Остали трошкови истраживања се исказују као расход у моменту настанка.

Средство за истраживање и процењивање (минералних ресурса) не класификује се више као такво када се техничка изводљивост и комерцијална исплативост екстракције минералног ресурса могу доказати. Пре рекласификације средства за истраживање и процењивање врши се провера да ли је дошло до обезвређења и сваки губитак по основу обезвређења се исказује.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

(б) Трошкови развоја основних средстава и нематеријалних улагања

Трошкови развоја настају за потребе добијања приступа утврђеним резервама и за потребе обезбеђивања средстава за извлачење, обраду, прикупљање и складиштење нафте и природног гаса. Трошкови развоја обухватају трошкове бушотина које “доносе” утврђене резерве и трошкове производних постројења.

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтови и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пребацивање на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

(в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

(г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи текуће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(д) Обезвређење средстава за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање врши се увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, стечени трошкови права на истраживање који су предмет процене групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у коме се налазе.

(е) Обезвређење – потврђена основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

За потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса провера, да ли је дошло до умањења њихове вредности, врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива.

Губитак због обезвређења се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови.

2.15. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се непосредно могу приписати стицању, изградњи или изради средства којем је потребно значајно време да би се оспособило за употребу односно продају (квалификовано средство) капитализују се као део набавне вредности тог средства. Сви остали трошкови позајмљивања се признају као расход у периоду када настану.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2.16. Инвестиционе некретнине

Инвестициона некретнина је некретнина која се држи ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине углавном обухватају бензинске станице и пословне објекте дате у најам на период дужи од годину дана.

Инвестициона некретнина се исказује по фер вредности. Промене фер вредности се признају у консолидованом укупном резултату у оквиру Осталих прихода/расхода.

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Групи и да набавна вредност може поуздано да се измери. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.17. Акцијски капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као акцијски капитал.

2.18. Зарада по акцији

Група израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Групе, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2.19. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине и судске спорове се признају: када Група има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватно него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се износ обавезе може поуздано проценити. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа у односу на било коју од обавеза у истој категорији мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет консолидованог биланса успеха.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

2.20. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у консолидованом билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу, у ком случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум извештавања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Група послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у консолидованим финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум извештавања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.21. Примања запослених

(а) Обавезе за пензије

Група има план дефинисаних доприноса за пензије. Група издваја доприносе у државне пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Група нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(б) Примања запослених дефинисана Колективним уговором

Група обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу са Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови наведених накнада се разграничавају током периода запослења. Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама књиже се на терет или у корист капитала у оквиру извештаја о укупном осталом резултату у периоду у коме су настали. Ове обавезе се процењују на годишњем нивоу од стране независних актуара применом метода пројектовања по јединици права. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем процењених будућих готовинских исплата применом каматних стопа на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа повезаних обавеза.

(в) Бонуси запослених

Група признаје обавезу и трошак за бонусе и учешће у добити на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Група признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је из раније праксе проистекла изведена обавеза.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

У 2014. години Група је започела нови трогодишњи процес (2015 – 2017) програма подстицаја руководиоца компаније који ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") (напомена 24).

2.22. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Групе се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Групе одобрили дивиденду.

2.23. Закупи

Закуп под условима под којима Група суштински преузима све ризике и користи од власништва класификује се као финансијски закуп. Приликом почетног признавања средство под закупом се одмерава по вредности нижој од његове фер вредности и садашње вредности минималних плаћања закупнина. Након почетног признавања средство се рачуноводствено обухвата у складу са одговарајућом рачуноводственом политиком.

Остали закупи спадају у категорију оперативних закупа тако да се средства под закупом не признају у консолидованом извештају о финансијској позицији Групе. Укупна плаћања по основу закупа исказују се на терет биланса успеха за годину и то на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

2.24. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје сирове нафте и гаса, као и нафтних деривата, материјала, роба и услуга у оквиру редовног пословања Групе. Приход се исказује без ПДВ-а, акциза, повраћаја робе, рабата и попушта након елиминисања прихода од продаје оствареног унутар Групе.

Група признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Група имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Групе. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Група заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

(а) Приход од продаје – велепродаја

Група производи и продаје нафту, петрохемијске производе, течни природни гас и електричну енергију на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Група испоручи производе купцу. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаревања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Група не буде имала објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате у складу са тржишном праксом.

(б) Приход од продаје робе – малопродаја

Група послује преко ланца бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Група прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином, боновима или кредитном картицом.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

(в) Приход од продаје услуга

Група продаје инжењерске услуге у вези са експлоатацијом и складиштењем нафте и гаса. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, уобичајено за пружање инжењерских услуга, признаје се коришћењем „метода степена довршености.“ Приход се углавном признаје по уговореним накнадама. За уговоре на бази утрошеног времена, степен довршености мери се на основу утрошених радних сати утврђених као проценат у односу на укупне радне сате који треба да буду пружени. За уговоре на бази утрошеног материјала, степен довршености мери се на основу насталих директних трошкова као проценат у односу на укупне трошкове који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом се такође признаје по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да буду пружене.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду у коме је руководство признало околности које су довеле до ревидирања.

(г) Приход од електричне енергије

Група тргује електричном енергијом краткорочно и дугорочно под општеприхваћеним условима који важе на тржишту електричне енергије. Продаја се највећим делом обавља на тржишту veleпродаје без структуриране трговине.

(д) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају обезвређења потраживања, Група умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтован по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате. Приход од камате на зајмове чија је вредност умањена утврђује се применом методе првобитне ефективне каматне стопе.

2.25. Трошкови транспорта

Трошкови транспорта који се признају у консолидованом извештају о укупном резултату представљају трошкове транспорта сирове нафте и нафтних деривата кроз мрежу нафтовода, трошкове поморског и железничког транспорта сирове нафте и нафтних деривата, као и све друге трошкове доставе и манипулативне трошкове.

2.26. Трошкови текућег одржавања

Трошкови текућег одржавања који не представљају значајна улагања на средствима признају се као расход у периоду када настану.

Трошкови привременог затварања постројења ради поправки и превентивног одржавања настали у процесу прераде нафте признају се као расход у периоду када настану.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање консолидованих финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршена ревизија и каснијим периодима, ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Групе. Добијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

О просуђивањима и проценама које имају најзначајнији утицај на износе приказане у овим консолидованим финансијским извештајима и садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза биће речи у даљем тексту.

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Група процењује своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ) који се односе на утврђене и потенцијалне резерве. Рачуноводствене мере (као што су амортизација, исцрпљивање залихе и отпис, као и процене обезвређења) које се заснивају на проценама утврђених резерви подложне су променама у зависности од будућих промена у проценама резерви нафте и гаса.

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити придобиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама.

Резерве нафте и гаса директно утичу на одређене износе обелодањене у консолидованим финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, исцрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтно поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове разраде, односно на основу укупних доказаних резерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

Детаљно обелодањивање о резервама нафте и гаса није извршено обзиром да су ови подаци у складу са законом Републике Србије класификовани као државна тајна.

3.2. Користан век употребе некретнина, постројења и опреме

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Разлике између поменутих процена и стварних резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

Уколико би се процењени корисни век употребе разликовао за 10% од процене руководства, амортизација за годину завршену на дан 31. децембра 2016. године била би већа/мања за 1.469.566 РСД (2015: 1.321.495 РСД).

3.3. Обезвређење гудвила

Гудвил се тестира на обезвређење годишње.

Надокнадива вредност средстава или ЈГГ је већа од његове вредности у употреби и фер вредности умањене за трошкове продаје. При процени вредности у употреби, процењени будући новчани токови су дисконттовани на садашњу вредност користећи дисконтну стопу пре пореза, која рефлектује тренутне тржишне процене временске вредности новца и ризике специфичне за средство или ЈГГ. Процењени будући новчани токови укључују процену будућих трошкова резервисања, будуће цене сировина, валутни курс, дисконтну стопу итд.

3.4. Обезвређење недеривативних финансијских средстава

Финансијска средства се процењују на сваки датум извештавања како би се утврдило да ли постоји објективан доказ да је обезвређено неко финансијско средство. Финансијско средство је обезвређено уколико објективан доказ указује на то да је након почетног признавања средства настао губитак и да се тај губитак негативно одразио на процењене будуће токове готовине по основу средства који се могу поуздано проценити.

Група узима у обзир доказ о обезвређењу кредита и потраживања како на појединачном тако и на колективном нивоу. Појединачни материјално значајни кредити и пласмани се проверавају на специфично обезвређење. Кредити и пласмани који појединачно нису материјално значајни колективно се проверавају на обезвређење груписањем кредита и потраживања сличних карактеристика у погледу ризика.

Губитак услед обезвређења финансијског средства које се одмерава по амортизованој вредности обрачунава се као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности очекиваних токова готовине дисконттованих по изворној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Губици се признају у консолидованом извештају о укупном резултату у оквиру исправке вредности потраживања и пласмана.

3.5. Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) за додатна примања запослених укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавеза.

Група одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за додатна примања запослених. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Група узима у разматрање каматне стопе висококвалитетних обвезница које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

Да је при обрачуна садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 8,15% (уместо коришћене 7,15%) за целу Групу, садашња вредност обавеза за отпремнине би се смањила за 9,1%, односно 5,8% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 0,5%, садашња вредност обавеза за отпремнине Групе би порасла за 10,4% односно 6,2% за јубиларне награде.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

3.6. Обавезе за обнављање природних ресурса

Руководство Групе врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у првобитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања (напомена 24) јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум извештавања засноване на важећим законима у свакој држави где је лоцирана пословна актива Групе, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћена за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 8,15% (уместо коришћене 7,15%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се повећала за 263.562 РСД (2015: смањила за 339.439 РСД).

3.7. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових консолидованих финансијских извештаја постоје одређене околности које Групи могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључена Група, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака, Група процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутиим околностима.

Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у консолидованим финансијским извештајима Групе. Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у разумној мери могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују. Уколико се непредвиђени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да да разумну процену. Непредвиђени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева Група може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе које по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 37).

3.8. Надокнадива вредност Некретнина, постројења и опреме

У складу са променама у цени сирове нафте на светском тржишту, руководство Групе је извршило анализу осетљивости тих утицаја на надокнадиву вредност некретнина, постројења и опреме и на свеукупно пословање Групе. На основу тренутно доступних информација и прогноза у кретању цена сирове нафте добијених од реномиране фирме, Руководство верује да на датум извештавања надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме достиже своју садашњу вредност .

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Анализа осетљивости на промене цене нафте је главни индикатор за обезвређење средстава. Према прогнози, уколико би цена нафте пала за 10 УСД/ барел и даље постоји позитивна разлика између надокнадиве вредности некретнина, постројења и опреме и њихове садашње вредности (138,3 млрд. РСД).

Руководство ће наставити да константно прати флукуације у цени сирове нафте и њен утицај на пословање Групе, са циљем адекватног предузимања мера за ублажавање утицаја уколико се наставе негативни трендови на тржишту.

4. ПРИМЕНА НОВИХ МСФИ

Преглед стандарда, измена и допуна, и тумачења стандарда који важе за годишње периоде који почињу након 1. јануара 2016. године а који нису имали материјално значајан утицај на Групу:

- **МСФИ 14 – Регулаторни рачуни разграничења** (објављен у јануару 2014. и примењује се за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016.).
- **Измене МСФИ 11 – Заједничка улагања** (донете маја 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016.).
- **Измене МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и МРС 38 – Нематеријална улагања** (донете маја 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016.).
- **Измене МРС 16 и МРС 41 – Пољопривреда** (донете у јуну 2014. и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016.).
- **Измене МРС 27 – Equity метод у Појединачним финансијским извештајима** (донете августа 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016.).
- **Измене МСФИ из 2014.** (донете септембра 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016.).
- **Измене МРС 1 - обелодањивање** (донете децембра 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016.).
- **Улагања у ентитете: Изузетак при консолидацији МСФИ 10, МСФИ 12 и МРС 28** (донете децембра 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016.).

5. НОВИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ СТАНДАРДИ

Одређени број нових стандарда, измена и допуна и тумачења стандарда важећи су за годишње периоде који почињу након 1. јануара 2017. године и нису раније усвојени од стране Групе.

МСФИ 9, Финансијски инструменти: класификација и мерење (који је измењен јула 2014. године и важећи је за периоде на и након 1. јануара 2018. године). Основне карактеристике новог стандарда су:

- Финансијска средства треба да се сврстају у три мерне категорије: она која се накнадно вреднују по амортизованој вредности, по фер вредности кроз остали резултат и по фер вредности кроз биланс успеха.
- Класификација дужничких инструмената зависи од бизнис модела правног лица за управљање финансијским средствима односно да ли држи средства у циљу наплате уговорене главнице и камате (УКГ).

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Уколико се дужнички инструмент држи ради наплате уговорних токова готовине и ако уговорени токови готовине представљају само главницу и камату, може се накнадно вредновати по амортизованој вредности. Дужнички инструменти који испуњавају услов УКГ и које ентитет држи и ради наплате уговорених токова готовине и ради трговања накнадно се вреднује по фер вредности кроз остали резултат. Финансијска средства која не испуњавају УКГ критеријум, морају се накнадно вредновати кроз биланс успеха (на пример деривати). Уграђени деривати нису више издвојени од финансијских средстава, али ће бити укључени у процену по УКГ критеријуму.

- Улагања у инструменте капитала се увек вреднују по фер вредности. Међутим, руководство може направити неопозиви избор да прикаже промене у фер вредности у осталом резултату, кад се финансијски инструмент не држи ради трговине. Власнички инструменти који се држе ради трговине вредноваће се по фер вредности кроз биланс успеха.
- Већина захтева из МРС 39 за класификацију и мерење финансијских обавеза пренети су непромењени у МСФИ 9. Кључна промена је да ће правно лице морати да представи последице промена у сопственом кредитном ризику за финансијске обавезе одређене по фер вредности кроз профит или губитак у осталом укупном приходу.
- МСФИ 9 уводи нови модел за признавање губитака по основу обезвређења - модел очекиваних губитака (МОГ). Ради се о приступу „три етапе“, који се базира на промени кредитне способности финансијских средстава од момента почетног признавања. У пракси то значи да ће компаније морати да одмах евидентирају губитак једнак 12-то месечном МОГ-у приликом почетног признавања финансијских средстава која нису обезвређена (или укупан животни век МОГ-а за потраживања од продаје). Тамо где се појави значајан раст кредитног ризика, обезвређење се мери помоћу укупно очекиваног МОГ-а, пре него једногодишњег МОГ-а. Модел укључује поједностављивање за лизинг и потраживања од продаје.
- Усклађивање и приближавање рачуноводства са управљањем ризицима, јесу значајна измена хеџинг рачуноводства. Стандард омогућава ентитетима избор рачуноводствене политике коју ће применити, да ли рачуноводствену политику хеџ рачуноводства из МСФИ 9 или да наставе да примењују МРС 39, јер стандард за сада не обухвата рачуноводство макро хеџинга.

Група тренутно процењује утицај новог стандарда на своје консолидоване финансијске извештаје.

МСФИ 15 - Приходи од уговора са купцима (објављен у мају 2014. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године). Нови стандард уводи основно начело да приход мора да буде признат када је контрола над робом и услугама пренета на купца, по купопродајној цени. Сва роба и услуге са грешком морају бити одвојено признате, а евентуални попусти или рабати на уговорену цену морају се алоцирати појединачно по елементима из уговора. Када се пренос права располагања не обавља истовремено за сву робу из било ког разлога, минимални износ прихода треба да буде признат, уколико не постоји значајан ризик укидања. Трошкови настали ради осигурања уговора са купцима треба да буду капитализовани и амортизовани током периода стицања бенефита произашлих из уговора.

Група тренутно процењује утицај новог стандарда на своје консолидоване финансијске извештаје.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Измене МСФИ 16 – Лизинг (објављен у јануару 2016. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2019. године). Нови стандард одређује принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање лизинга. У свим пословима лизинга садржан је и елемент финансирања јер корисник стиче право на коришћење средства на почетку лизинг периода, а плаћање врши током периода. У складу са тим, МСФИ 16 искључује класификацију лизинга на оперативни и финансијски лизинг као што налаже МРС 17 и уместо тога, уводи у рачуноводство јединствени лизинг модел. Корисник лизинга је обавезан да призна: (а) средства и обавезе за све врсте лизинга са роком дужим од 12 месеци, осим ако је основно средство мале вредности и (б) умањење вредности средства лизинга одвојено је од камата на лизинг у билансу успеха. МСФИ 16 накнадно унапређује рачуноводствене захтеве за даваоца лизинга у МРС 17. Сходно томе, давалац лизинга наставља да класификује лизинг као оперативни и финансијски, и да различито обрачунава ова два типа лизинга. Група тренутно процењује утицај новог стандарда на своје финансијске извештаје.

Иницијатива за обелодањивањем – Измене МРС 7 (објављен у јануару 2016. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2017. године). Измене у МРС 7 захтеваће обелодањивање усаглашених кретања обавеза из финансијских активности. Група ће представити ово обелодањивање у финансијским извештајима за 2017. годину.

Преглед тумачења која неће имати било какав материјални утицај на Групу када се усвоје:

- Продаја средстава између ентитета и његових придружених правних лица или заједничких улагања – Измене у МСФИ 10 и МРС 28 (објављен у септембру 2014. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после датума одређеног од стране одбора за међународне рачуноводствене стандарде).
- Признавање одложених пореских средстава за нереализоване губитке – Измене у МРС 12 (објављен у јануару 2016. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2017. године).
- Измене у МСФИ 15, Приходи из уговора са купцима (објављен у априлу 2016. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године).
- Измене у МСФИ 2, Плаћања акцијама (објављен у јуну 2016. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године)
- Примена МСФИ 9 Финансијски инструменти са МСФИ 4 Уговори о осигурању – Измене МСФИ 4 (објављен у септембру 2016. године и ступа на снагу, у зависности од приступа, за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године за ентитете који одаберу примену опције привременог изузећа или када ентитет већ примењује МСФИ 9 користи се приступ преклапања.

Осим ако горе није другачије наведено, не очекује се да ће нови стандарди и тумачења имати значајан утицај на консолидоване финансијске извештаје Групе.

6. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

6.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Групе је изложено различитим финансијским ризицима: тржишном ризику (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе и ризик готовинског тока), кредитном ризику и ризику ликвидности. Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије и финансијску контролу Друштва у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) и у складу са политикама одобреним од стране Друштва, идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Групе.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

У току свог редовног пословања Група је изложена следећим финансијским ризицима:

- (а) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курсева страних валута и каматни ризик);
- (б) кредитни ризик; и
- (в) ризик ликвидности.

Валутни ризик

Група послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Групе је установило политику за управљање ризиком од промена курса страних валута у односу на његову функционалну валуту. Да би управљали ризиком од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, надлежна лица у служби финансија у оквиру функције ФЕПА уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса на дан куповине. Ризик од промене курса страних валута настаје када су будуће трансакције и призната средства и обавезе исказане у валути која није функционална валута Групе.

Група има кредите деноминоване у страним валутама, најзначајније у ЕУР и УСД, које преваходно излажу Групу ризику промене девизног курса. Валутном изложеношћу по основу кредита се управља по основу учешћа кредита деноминованим у функционалној валути Групе у укупном кредитном портфолију.

Књиговодствена вредност финансијских инструмената Групе по валутама приказана је у следећој табели:

На дан 31. децембра 2016.

	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Обртна средства					
Готовина и готовински еквиваленти	11.062.464	6.471.468	4.681.789	683.621	22.899.342
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	24.499.017	11.090.173	691.575	1.164.235	37.445.000
Остала обртна имовина	3.270.414	2.448.709	23.339	452.249	6.194.711
Стална средства					
Потраживања по основу продаје и остала дугорочна потраживања	-	9.294.969	-	74.189	9.369.158
Остала стална имовина	589.716	3.161.969	81.928	10.594	3.844.207
Финансијске обавезе					
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	(4.700)	(21.554.951)	(336.264)	(80.656)	(21.976.571)
Добављачи и остале обавезе из пословања	(10.737.758)	(9.856.950)	(7.507.793)	(1.476.664)	(29.579.165)
Резервисања за обавезе и трошкове	(1.979.312)	-	-	-	(1.979.312)
Остале краткорочне обавезе	(14.482.115)	(64.093)	(114.032)	(710.570)	(15.370.810)
Дугорочна резервисања и обавезе					
Дугорочне финансијске обавезе	(4.167)	(54.365.912)	(39.371.389)	(553.193)	(94.294.661)
Дугорочне обавезе из пословања	-	(1.859)	-	-	(1.859)
Резервисања за обавезе и трошкове	(9.576.524)	-	-	(41.449)	(9.617.973)
Нето изложеност	2.637.035	(53.376.477)	(41.850.847)	(477.644)	(93.067.933)

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

На дан 31. децембра 2015.

	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Обртна средства					
Готовина и готовински еквиваленти	9.585.988	2.333.625	6.626.525	725.297	19.271.435
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	16.584.672	16.275.839	1.147.729	940.473	34.948.713
Остала обртна имовина	3.580.818	2.439.618	10.377	396.160	6.426.973
Стална средства					
Потраживања по основу продаје и остала дугорочна потраживања	-	14.583.568	-	73.081	14.656.649
Остала стална имовина	1.165.507	2.486.556	57.849	10.229	3.720.141
Финансијске обавезе					
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе и део дугорочних обавеза који доспева до годину дана	(206)	(9.566.329)	(7.542.134)	(27.206)	(17.135.875)
Добављачи и остале обавезе из пословања	(11.444.433)	(5.142.976)	(11.292.985)	(1.483.624)	(29.364.018)
Резервисања за обавезе и трошкове	(2.255.912)	-	(558)	-	(2.256.470)
Остале краткорочне обавезе	(16.137.763)	(41.314)	(108.410)	(695.500)	(16.982.987)
Дугорочна резервисања и обавезе					
Дугорочне финансијске обавезе	(978)	(53.799.398)	(45.960.298)	(552.966)	(100.313.640)
Резервисања за обавезе и трошкове	(9.385.320)	(401)	-	(65.390)	(9.451.111)
Нето изложеност	(8.307.627)	(30.431.212)	(57.061.905)	(679.446)	(96.480.190)

Приликом прерачуна страних валута у РСД коришћени су следећи курсеви:

	На дан извештавања	
	31 децембар 2016.	31 децембар 2015.
ЕУР	123,4723	121,6261
УСД	117,1353	111,2468

Анализа осетљивости

Група је одлучила да обелодани информације о тржишној и потенцијалној изложености хипотетичком добитку/(губитку) од коришћења финансијских инструмената кроз анализу осетљивости.

Анализа осетљивости приказана ниже приказује хипотетички утицај на консолидоване финансијске извештаје Групе и добитак/(губитак) који ће се појавити услед промене курса а не промене у структури портфолиа улагања и других варијабли на дан извештавања.

На дан 31. децембра 2016. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 5% у односу на ЕУР, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за 2.668.824 РСД (2015: 1.521.561 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминираним у ЕУР.

На дан 31. децембра 2016. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 10% у односу на УСД, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за 4.185.085 РСД (2015: 5.706.190 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима и обавеза према добављачима деноминираним у УСД.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Готовински ток и ризик каматне стопе

Кредити повучени по променљивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику новчаног тока, док кредити дати по фиксним каматним стопама излажу Групу ризику промене фер вредности кредитних стопа. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Групе. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више/ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит у 2016. години био би 1.087.907 РСД (2015: 1.097.184 РСД) нижи/виши, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

Кредитни ризик

Управљање кредитним ризиком успостављено је на нивоу Групе. Кредитни ризик настаје: код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и из изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Кредитни ризик који се односи на продају електричне енергије систематски се контролише и заснива се на централизованом доношењу кредитног лимита за сваког купца, евиденције финансијске позиције купца, претходног искуства и кредитног обезбеђења.

Банке се рангирају само у случају прихватања инструмената обезбеђења потраживања по разним основама, као и на основу укупне изложености банака према Групи. Када је реч о домаћим банкама, примењује се само други критеријум. Купци на мало измирују своје обавезе у готовини или путем платних картица.

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Групе. Служба финансија прати континуирано ликвидност Групе како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Група не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Групе у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно зацртаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве - нпр. валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализирани су финансијске обавезе на датум биланса стања Групе које су груписане према датуму доспећа.

Износи приказани у табели представљају уговорне новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

На дан 31. децембра 2016.	Садашња вредност	Укупно	Мање од 1 године	1 - 5 година	Преко 5 година
Обавезе по кредитима (краткорочни кредити, текуће доспеће и дугорочне обавезе)	116.271.232	124.329.820	24.720.290	84.519.151	15.090.379
Добављачи и остале обавезе из пословања (минус обавезе за дивиденде)	25.808.716	25.808.716	25.773.817	34.899	-
	142.079.948	150.138.536	50.494.107	84.554.050	15.090.379
На дан 31. децембра 2015.					
Обавезе по кредитима (краткорочни кредити, текуће доспеће и дугорочне обавезе)	117.449.515	127.855.884	20.001.363	87.459.313	20.395.208
Добављачи и остале обавезе из пословања (минус обавезе за дивиденде)	25.591.710	25.591.710	25.568.682	23.028	-
	143.041.225	153.447.594	45.570.045	87.482.341	20.395.208

6.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности како би акционарима обезбедила повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и како би очувала оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувала односно кориговала структуру капитала, Група може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањила дуговање.

Капитал се прати на групном нивоу на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и EBITDA. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. EBITDA се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и других неоперативних прихода (трошкова).

На крају извештајних периода коефицијент задужености Групе био је као што следи:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Дугорочне финансијске обавезе	94.294.661	100.313.640
Краткорочни кредити и текуће доспеће дугорочних обавеза	21.976.571	17.135.875
<i>Минус: готовина и готовински еквиваленти</i>	<i>(22.899.342)</i>	<i>(19.271.435)</i>
Нето дуговања	93.371.890	98.178.080
EBITDA	39.776.634	46.454.755
Коефицијент задужености	2,35	2,11

Група се обавезала (на нивоу Газпром Њефт Групе) да одржава коефицијент укупне задужености и EBITDA испод 3,0 за време трајања споразума о дугорочним кредитима са појединим пословним банкама. Група константно прати утврђене обавезе како би се одржао овај однос покривености дугова и до сада није било кршења ових обавеза.

У току године није било промене у приступу управљањем ризиком капитала.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

6.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама оствареним на датум извештавања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Групе представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Група примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум извештавања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтоване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курсева на датум извештавања.

7. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Групе за године које се завршавају 31. децембра 2016. и 2015. године. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати главни доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Групе су организоване у два главна пословна сегмента: Upstream и Downstream.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Групе: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. Downstream (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације и сегмент Енергетика су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

ЕБИТДА представља ЕБИТДА-у Групе. Руководство верује да ЕБИТДА представља користан показатељ пословања Групе јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. ЕБИТДА представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (трошкова). ЕБИТДА је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Прерада и Маркетинг	Елиминације	Укупно
Пословни приход сегмента	36.353.306	192.430.698	(36.691.642)	192.092.362
Међусегментни	34.048.352	2.359.831	(36.691.642)	-
Екстерни	2.304.954	189.787.408	-	192.092.362
ЕБИТДА (сегментни резултат)	22.392.045	17.384.589	-	39.776.634
Амортизација	(6.351.069)	(9.538.108)	-	(15.889.177)
Губици/Добицизбог обезвређења (напомена 31)	(4.640)	52.943	-	48.303
Обезвређење истраживања (напомена 12)	(1.204.851)	-	-	(1.204.851)
Нето губитак на курсним разликама	(131.714)	(2.856.919)	-	(2.988.633)
Финансијски расходи, нето	(130.709)	(2.929.248)	-	(3.059.957)
Порез на добит	(273.282)	(2.354.931)	-	(2.628.213)
Сегментни добитак/(губитак)	15.197.681	(184.255)	-	15.013.426

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила дана 31. децембра 2015. године дати су у прегледу који следи:

	Истраживање и производња	Прерада и Маркетинг	Елиминације	Укупно
Пословни приход сегмента	51.812.987	207.768.345	(48.902.683)	210.678.649
Међусегментни	47.547.891	1.354.792	(48.902.683)	-
Екстерни	4.265.096	206.413.553	-	210.678.649
ЕБИТДА (сегментни резултат)	39.202.090	7.252.665	-	46.454.755
Амортизација	(4.855.284)	(9.426.565)	-	(14.281.849)
Губици због обезвређења (напомена 31)	(13.111)	(572.734)	-	(585.845)
Обезвређење истраживања	(55.050)	-	-	(55.050)
Нето губитак на курсним разликама	(43.223)	(8.018.224)	-	(8.061.447)
Финансијски расходи, нето	(116.178)	(3.817.343)	-	(3.933.521)
Порез на добит	(1.140.427)	(3.307.670)	-	(4.448.097)
Сегментни добитак/(губитак)	32.339.558	(17.731.853)	-	14.607.705

ЕБИТДА за године које се завршавају 31. децембра 2016. и 2015. године је усаглашена у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Нето добит	15.013.426	14.607.705
Порез на добит	2.628.213	4.448.097
Финансијски расходи	3.331.224	4.363.682
Финансијски приходи	(271.267)	(430.161)
Трошкови амортизације	15.889.177	14.281.849
Нето губитак на курсним разликама	2.988.633	8.061.447
Остали трошкови нето	354.125	1.653.269
Остали неоперативни приходи, нето*	(156.897)	(531.133)
ЕБИТДА	39.776.634	46.454.755

* Остали неоперативни приходи, нето се већином односе на казне, пенале и остало.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2016		
	Домаће тржиште	Извоз	Укупно
Продаја сирове нафте	-	2.021.495	2.021.495
Продаја природног гаса	3.052.867	-	3.052.867
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	3.052.867	-	3.052.867
Продаја нафтних деривата	131.768.030	36.596.892	168.364.922
<i>Малопродаја</i>	44.481.288	-	44.481.288
<i>Велепродаја</i>	87.286.742	36.596.892	123.883.634
Продаја електричне енергије	474.398	8.690.443	9.164.841
Остала продаја	6.296.086	3.192.151	9.488.237
Продаја укупно	141.591.381	50.500.981	192.092.362

	Година која се завршила 31. децембра 2015		
	Домаће тржиште	Извоз	Укупно
Продаја сирове нафте	638.494	3.022.528	3.661.022
Продаја природног гаса	6.183.349	-	6.183.349
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	6.183.349	-	6.183.349
Продаја нафтних деривата	153.297.126	37.511.908	190.809.034
<i>Малопродаја</i>	49.664.208	-	49.664.208
<i>Велепродаја</i>	103.632.918	37.511.908	141.144.826
Продаја електричне енергије	370.157	724.403	1.094.560
Остала продаја	5.627.699	3.302.985	8.930.684
Продаја укупно	166.116.825	44.561.824	210.678.649

Од укупног износа прихода од продаје нафтних деривата (велепродаја) у износу од 123.883.634 РСД (2015: 141.144.826 РСД) приходи у износу од 13.844.962 РСД (2015: 23.222.832 РСД) односе се на домаћег купца ХИП Петрохемију (2015: Кнез Петрол доо). Ови приходи чине велепродају у оквиру Downstream сегмента пословања.

Продаја електричне енергије највећим делом се односи на продају Gazprom Marketing & Trading Co., Ltd-у у износу од 8.415.713 РСД (2015: 644.591 РСД).

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама у износу од 7.143.831 РСД (2015: 6.275.159 РСД).

Седиште Групе је у Републици Србији. Укупан приход од екстерних купаца на територији Републике Србије износио је 141.591.381 РСД (2015: 166.116.825 РСД) док је укупан приход од екстерних купаца са територије других земаља износио 50.500.981 РСД (2015: 44.561.824 РСД).

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Анализа укупног прихода од екстерних купаца са територије других земаља дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Продаја сирове нафте	2.021.495	3.022.528
Продаја природног гаса (малопродаја и велепродаја)		
Бугарска	10.290.270	10.848.089
Босна и Херцеговина	7.769.234	7.213.882
Румунија	8.612.276	7.052.440
Остала тржишта	9.925.112	12.397.497
	36.596.892	37.511.908
Продаја електричне енергије	8.690.443	724.403
Остали приходи	3.192.151	3.302.985
	50.500.981	44.561.824

Приходи од појединачних земаља укључених у остала тржишта нису материјално значајни.

Стална имовина, осим финансијских инструмената и одложених пореских средстава, инвестиција у заједничка улагања и осталу сталну имовину (без средстава за бенефиције за запослене нити права која проистичу из уговора о осигурању), по земљи:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Србија	238.780.068	232.868.821
Бугарска	7.966.581	8.246.434
Босна и Херцеговина	8.052.241	8.152.524
Румунија	6.968.931	6.436.983
Мађарска	80	-
	261.767.901	255.704.762

8. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Готовина у банци и благајна	14.110.111	11.302.285
Депозити са доспећем до 3 месеца	7.188.962	6.385.304
Новчана средства на ескроу рачуну	1.599.285	1.562.453
Остала новчана средства	984	21.393
	22.899.342	19.271.435

Новчана средства на ескроу рачуну на дан 31. децембра 2016. године у износу од 1.599.285 РСД (31. децембар 2015: 1.562.453 РСД) у највећем делу се односе на депонована средства у складу са условима из купопродајног уговора са Енерговинд д.о.о. (преко којег ће заједничко улагање, будући ветропарк Пландиште бити руковођен).

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

9. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Потраживања по основу продаје:		
- повезаним лицима	1.047.541	253.057
- трећим лицима	31.723.648	29.781.907
- држави и компанијама у државном власништву	15.815.559	19.369.662
	48.586.748	49.404.626
Остала потраживања:		
- повезаним лицима	234.228	209.227
- држави и компанијама у државном власништву	9.865.845	10.314.622
	10.100.073	10.523.849
Потраживања за нефактурисани приход	50.243	660.401
	58.737.064	60.588.876
<i>Минус исправка вредности потраживања по основу продаје и осталих потраживања:</i>		
- трећим лицима	(9.728.531)	(9.862.727)
- држави и компанијама у државном власништву	(11.563.533)	(15.777.436)
	(21.292.064)	(25.640.163)
Укупно за потраживања по основу продаје	37.445.000	34.948.713

Старосна структура ових потраживања била је следећа:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Неисправљена и недоспела потраживања	33.563.122	27.139.823
Неисправљена а доспела потраживања:		
до 30 дана	1.725.053	1.831.215
од 1 до 3 месеца	1.283.108	1.200.167
од 3 месеца до 1 године	277.304	2.198.059
преко 1 године	596.413	2.579.449
Укупно	37.445.000	34.948.713

Услед неповољних макроекономских услова последњих година, Група је суочена са отежаном наплатом потраживања од друштава у државном власништву. Међутим, Руководство Друштва блиско сарађује са главним дужницима на измиривању наведених дуговања и верује да нето потраживања укључена у старосну анализу у табели изнад, су у потпуности наплатива.

Валутна структура потраживања по основу продаје и других потраживања је следећа:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
РСД	24.499.017	16.584.672
ЕУР	11.090.173	16.275.839
УСД	691.575	1.147.729
Остало	1.164.235	940.473
	37.445.000	34.948.713

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и других потраживања су:

	Потраживања по основу продаје и остала потраживања		
	Трећа лица	Држава и компаније у државном власништву	Укупно
На дан 1. јануара 2015. године	10.062.347	19.522.269	29.584.616
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 28)	81.545	49.805	131.350
Укидање резервисања (напомена 28)	(96.971)	(5.703.076)	(5.800.047)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(186.050)	(2.668.176)	(2.854.226)
Курсне разлике	404	45.008	45.412
Пренос са остале обртне имовине (напомена 11)	-	3.105.066	3.105.066
Остали трансфери	-	1.426.540	1.426.540
Остало	1.452	-	1.452
На дан 31. децембра 2015. године	9.862.727	15.777.436	25.640.163
На дан 1. јануара 2016. године	9.862.727	15.777.436	25.640.163
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 28)	158.834	12.535	171.369
Укидање резервисања (напомена 28)	(46.711)	(4.389.842)	(4.436.553)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(210.224)	(1.093)	(211.317)
Курсне разлике	(37.074)	164.497	127.423
Остало	979	-	979
На дан 31. децембра 2016. године	9.728.531	11.563.533	21.292.064

Укидање резервисања током 2016. године у износу од 4.436.553 РСД највећим делом се односи на позитиван исход преговора између Друштва и Владе Републике Србије у вези наплате потраживања од ХИП Петрохемије а.д. Панчево. Преговори су завршени усвајањем Закона о преузимању потраживања према ХИП Петрохемији од стране Републике Србије. У складу са Законом, Друштво ће наплатити износ од 105.000.000 ЕУР у наредне две године, при чему је последња рата доспева 15. јуна 2019. године. Дана 30. децембра 2016. године Друштво је примило прву уплату од 21.000.000 ЕУР.

Трошкови обезвређења или отписа су укључени у трошкове продаје, опште и административне трошкове у консолидованом извештају о укупном резултату. Износи резервисања за обезвређење се углавном отписују када се више не очекује прилив готовине.

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је књиговодствена вредност сваке класе наведених потраживања умањена за банкарске гаранције издате за обезбеђење. Остале класе у оквиру потраживања по основу продаје и друга потраживања не садрже средства која су обезвређена.

10. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Сирова нафта	15.067.495	11.069.970
Нафтни деривати	9.638.529	13.738.263
Материјал	6.446.355	4.120.087
Остало	1.009.762	838.428
Минус: Исправка вредности	(5.326.077)	(5.588.504)
	26.836.064	24.178.244

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	2016	2015
На дан 1. јануара	5.588.504	6.155.660
Исправка вредности залиха (напомена 27)	54.051	106.372
Укидање исправке вредности (напомена 27)	(12.505)	(406.016)
Остало	(303.973)	(267.512)
На дан 31. децембра	5.326.077	5.588.504

11. ОСТАЛА ОБРТНА ИМОВИНА

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Дати аванси	437.325	536.372
Потраживања за ПДВ	274.292	227.121
Разграничени ПДВ	1.251.278	2.014.262
Унапред плаћени трошкови	115.146	120.106
Унапред плаћени трошкови царине	31.117	33.190
Унапред плаћена акциза	1.538.828	3.028.713
Остала краткорочна потраживања	14.297.606	14.308.833
<i>Минус: Исправка вредности</i>	(11.998.763)	(14.042.711)
	5.946.829	6.225.886

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од 1.251.278 РСД (2015: 2.014.262 РСД) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 31. децембра 2016. године у износу од 1.538.828 РСД (31. децембар 2015: 3.028.713 РСД) се односи на акцизу плаћену за готове производе који се чувају у не-акцизном складишту и на акцизу плаћену за увозне производе које се користе у даљем процесу производње за шта ће средства бити враћена у блиској будућности.

Остала краткорочна потраживања се најзначајнијим делом односе на обрачунате камате и спорна потраживања која су обезвређена.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Промене на рачунима исправке вредности осталих краткорочних потраживања су приказане у табели испод:

	Дати аванси	Остала краткорочна потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2015. године	244.828	20.758.935	21.003.763
Исправка вредности остале обртне имовине (напомена 28)	41.373	186.755	228.128
Укидање исправке вредности (напомена 28)	(4.439)	(1.316.921)	(1.321.360)
Отпис потраживања	(6.503)	(2.760.276)	(2.766.779)
Пренос на потраживања од продаје (напомена 9)	-	(3.105.066)	(3.105.066)
Остало	(4.962)	8.987	4.025
На дан 31. децембра 2015. године	270.297	13.772.414	14.042.711
На дан 1. јануара 2016. године	270.297	13.772.414	14.042.711
Исправка вредности остале обртне имовине (напомена 28)	7.837	91.521	99.358
Укидање исправке вредности (напомена 28)	(8.543)	(2.086.768)	(2.095.311)
Отпис потраживања	(3.732)	(40.475)	(44.207)
Остало	(3.876)	88	(3.788)
На дан 31. децембра 2016. године	261.983	11.736.780	11.998.763

Старосна структура остале обртне имовине била је следећа:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Неисправљена и недоспела потраживања	5.834.710	6.071.893
Неисправљена а доспела потраживања:		
до 30 дана	23.019	30.136
од 1 до 3 месеца	26.895	31.372
од 3 месеца до 1 године	21.598	43.018
преко 1 године	40.607	49.467
Укупно	5.946.829	6.225.886

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

12. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	Средства за производњу нафте и гаса	Средства за прераду	Средства за маркетинг и дистрибуцију	Остале некретнине, постројења и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Укупно
На дан 1. јануара 2015.						
Набавна вредност	82.284.653	114.595.854	49.338.344	20.285.937	46.177.226	312.682.014
Исправка вредности и обезвређење	(21.058.518)	(32.895.538)	(14.910.568)	(8.614.025)	(2.813.514)	(80.292.163)
Неотписана вредност	61.226.135	81.700.316	34.427.776	11.671.912	43.363.712	232.389.851
Година завршена 31. децембра 2015.						
Повећања	-	-	-	618	29.023.531	29.024.149
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	100.269	-	-	-	-	100.269
Пренос са инвестиција у току	27.323.429	5.655.806	2.813.143	360.400	(36.152.778)	-
Обезвређење (напомена 31)	(797)	(29.826)	(169.264)	(2.456)	(111.808)	(314.151)
Амортизација	(4.473.662)	(5.757.585)	(2.174.568)	(804.133)	(5.001)	(13.214.949)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 14)	-	-	-	-	87.573	87.573
Пренос са (на) инвестиционих некретнина (напомена 13)	-	-	89.041	(176.424)	-	(87.383)
Пренос на стална средства намењена продаји	-	-	-	(21.703)	-	(21.703)
Отуђења и отписи	(354.857)	(78.373)	(94.796)	(110.898)	(183.975)	(822.899)
Остали преноси	(237.838)	(2.953)	(30.694)	68.972	230.357	27.844
Транслационе резерве	(11)	(1)	55.970	2	(11.138)	44.822
	83.582.668	81.487.384	34.916.608	10.986.290	36.240.473	247.213.423
На дан 31. децембра 2015.						
Набавна вредност	108.928.420	120.288.250	51.644.542	20.010.602	38.640.748	339.512.562
Исправка вредности и обезвређење	(25.345.752)	(38.800.866)	(16.727.934)	(9.024.312)	(2.400.275)	(92.299.139)
Неотписана вредност	83.582.668	81.487.384	34.916.608	10.986.290	36.240.473	247.213.423
На дан 1. јануара 2016.						
Набавна вредност	108.928.420	120.288.250	51.644.542	20.010.602	38.640.748	339.512.562
Исправка вредности и обезвређење	(25.345.752)	(38.800.866)	(16.727.934)	(9.024.312)	(2.400.275)	(92.299.139)
Неотписана вредност	83.582.668	81.487.384	34.916.608	10.986.290	36.240.473	247.213.423
Година завршена 31. децембра 2016.						
Повећања	-	-	-	1.259	22.761.118	22.762.377
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	(9.379)	-	-	-	-	(9.379)
Ефекти вредновања	70.104	-	17.846	6.882	-	94.832
Пренос са инвестиција у току	19.521.372	2.513.785	2.048.784	296.900	(24.380.841)	-
Обезвређење (напомена 31)	(45)	-	(5.912)	-	(25.697)	(31.654)
Амортизација	(5.953.801)	(5.611.252)	(2.336.802)	(788.742)	(5.066)	(14.695.663)
Пренос на нематеријална улагања (напомена 14)	(19.642)	(3.002.914)	2.859.458	163.487	248.652	249.041
Пренос на инвестиционе некретнине (напомена 13)	(106.216)	-	(23.400)	(6.882)	-	(136.498)
Отуђења и отписи	(158.220)	(36.669)	(211.171)	(76.560)	(1.372.164)	(1.854.784)
Остали преноси	(56.984)	-	-	(12.597)	(25.688)	(95.269)
Транслационе резерве	6	1	228.952	(2)	34.884	263.841
	96.869.863	75.350.335	37.494.363	10.570.035	33.475.671	253.760.267
На дан 31. децембра 2016.						
Набавна вредност	127.806.623	110.525.127	65.310.661	20.170.463	34.864.554	358.677.428
Исправка вредности и обезвређење	(30.936.760)	(35.174.792)	(27.816.298)	(9.600.428)	(1.388.883)	(104.917.161)
Неотписана вредност	96.869.863	75.350.335	37.494.363	10.570.035	33.475.671	253.760.267

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Група је у 2016. години капитализовала трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од 22.278 РСД (2015: 33.227 РСД), напомена 34.

На крају сваког извештајног периода, руководство Групе процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројања и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Група је на дан 31. децембра 2016. године извршила процену индикатора обезвређења имовине јединица које генеришу готовину ("ЈГГ") - за детаље видети напомену 3.8. Додатно, Група је извршила процену и признала обезвређење у износу од 31.654 РСД (2015: 314.151 РСД) за технолошки и физички застарела и расходована средства (напомена 31).

Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви. Детаљи у вези са средствима за производњу нафте и гаса Групе приказани су у табели испод:

	Капитализовани трошкови истраживања	Капитализовани трошкови развоја	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2015.						
Набавна вредност	18.087.173	13.477.995	31.565.168	82.284.653	33.457	113.883.278
Исправка вредности и обезвређење	(17.291)	(253.585)	(270.876)	(21.058.518)	(20.359)	(21.349.753)
Неотписана вредност	18.069.882	13.224.410	31.294.292	61.226.135	13.098	92.533.525
Година завршена 31. децембра 2015.						
Повећања	4.757.320	18.708.726	23.466.046	-	-	23.466.046
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	-	-	100.269	-	100.269
Пренос са инвестиција у току	(3.207.817)	(23.902.242)	(27.110.059)	27.110.059	-	-
Остали преноси	502.994	(326.056)	176.938	(24.468)	-	152.470
Обезвређење	-	(10.332)	(10.332)	(797)	(1.982)	(13.111)
Амортизација	(5.001)	-	(5.001)	(4.473.662)	-	(4.478.663)
Отуђења и отписи	(158.627)	(634)	(159.261)	(354.857)	-	(514.118)
Транслационе резерве	(8.142)	-	(8.142)	(11)	-	(8.153)
	19.950.609	7.693.872	27.644.481	83.582.668	11.116	111.238.265
На дан 31. децембра 2015.						
Набавна вредност	19.971.794	7.942.643	27.914.437	108.928.420	33.408	136.876.265
Исправка вредности и обезвређење	(21.185)	(248.771)	(269.956)	(25.345.752)	(22.292)	(25.638.000)
Неотписана вредност	19.950.609	7.693.872	27.644.481	83.582.668	11.116	111.238.265
Година завршена 31. децембра 2016.						
Повећања	5.334.874	11.995.609	17.330.483	-	-	17.330.483
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	-	-	(9.379)	-	(9.379)
Пренос са инвестиција у току	(366.515)	(19.154.857)	(19.521.372)	19.521.372	-	-
Остали преноси	(3.640.647)	3.831.149	190.502	(112.738)	(15)	77.749
Обезвређење	-	(4.595)	(4.595)	(45)	-	(4.640)
Амортизација	(5.066)	-	(5.066)	(5.953.801)	-	(5.958.867)
Обезвређење истраживања	(1.204.851)	-	(1.204.851)	-	-	(1.204.851)
Отуђења и отписи	(6.543)	(87.602)	(94.145)	(158.220)	(7)	(252.372)
Транслационе резерве	51.550	-	51.550	6	-	51.556
	20.113.411	4.273.576	24.386.987	96.869.863	11.094	121.267.944
На дан 31. децембра 2016.						
Набавна вредност	20.139.905	4.274.452	24.414.357	127.806.623	31.406	152.252.386
Исправка вредности и обезвређење	(26.494)	(876)	(27.370)	(30.936.760)	(20.312)	(30.984.442)
Неотписана вредност	20.113.411	4.273.576	24.386.987	96.869.863	11.094	121.267.944

Обезвређење истраживања у износу од 1.204.851 РСД највећим делом у износу од 1.188.909 РСД односи се на отпис средстава за производњу у Мађарској због неизвесне одрживости комерцијалне производње.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

13. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Промене на рачуну су биле као што следи:

	2016	2015
Стање на почетку године	1.336.060	1.381.832
Добици/(губици) на фер вредности (напомена 31)	79.957	(124.003)
Пренос са некретнина, постројења и опреме (напомена 12)	136.498	87.383
Отуђења	(4.432)	(17.554)
Остало	1.580	8.402
Стање на крају године	1.549.663	1.336.060

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од 1.549.663 РСД (31. децембра 2015. године: 1.336.060 РСД) у највећем делу се односе на бензинске станице и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан извештавања.

Фер вредност инвестиционих некретнина

Инвестиционе некретнине, које чине бензинске станице и пословни простори, вредноване су по фер вредности на дан 31. децембра 2016. и 2015. године. Позитиван ефекат вредновања по фер вредности признат је у корист осталих расхода, нето (напомена 31).

Табела ниже приказује нефинансијска средства књижена по фер вредности која је мерена методом процене. Одмеравање фер вредности врши се према следећим хијерархијским нивоима:

- Котиране цене (некориговане) на активном тржишту за иста средства или исте обавезе (Ниво 1).
- Информације, осим котираних цена укључених у Ниво 1, које су засноване на доступним тржишним подацима за средства или обавезе, било директно (тј. цене) или индиректно (тј. изведене из цена) (Ниво 2).
- Информације о средству или обавези које нису засноване на доступним тржишним подацима (тј. недоступне информације) (Ниво 3).

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2016. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
<i>Редовно одмеравање фер вредности Земљиште и грађевински објекти</i>			
– Продавнице и други објекти дати у закуп	-	917.985	-
– Бензинске станице	-	-	631.678
Укупно	-	917.985	631.678

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2015. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
<i>Редовно одмеравање фер вредности Земљиште и грађевински објекти</i>			
– Продавнице и други објекти дати у закуп	-	794.436	-
– Бензинске станице	-	-	541.624
Укупно	-	794.436	541.624

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Технике процене фер вредности применом методологије 2. нивоа

Фер вредности пословних простора, станова и других објеката за издавање добијене применом методологије 2. нивоа произилазе из методе упоредивих трансакција. Продајне цене упоредивих објеката у непосредној близини коригују се за разлике у њиховим кључним карактеристикама као што је површина некретнине. Најзначајнија информација по овом приступу процене је цена по квадратном метру.

Одмеравање фер вредности применом значајних недоступних информација (методологија 3. нивоа)

Фер вредности бензинских станица добијене применом методологије 3. нивоа произилазе из методе употребних вредности, где је фер вредност бензинских станица одређена као садашња вредност будућих нето примања Групе на основу дугорочних уговора о закупу. Најзначајнија информација при овом приступу процене је цена изнајмљивања по бензинској станици.

Кључне претпоставке коришћене за вредновање методом употребних вредности:

	2016	2015
Дугорочна стопа раста	0%	0%
Дисконтна стопа	12%	12%

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	2016	2015
Стање на почетку године	541.624	569.808
Промена у фер вредности:		
Добици признати у билансу успеха, фер вредновање	68.043	54.431
Пренос са /(на) некретнине, постројења и опрему	17.740	(88.469)
Остало	4.271	5.854
Укупно повећање/(смањење) по основу фер вредновања, средства	90.054	(28.184)
Стање на крају године	631.678	541.624

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

14. ГУДВИЛ И ОСТАЛА НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Гудвил	Лиценце које се не односе на нафту и гас	Софтвер	Нематеријална улагања у припреми	Остала нематеријална улагања	Укупно
На дан 1. јануара 2015.						
Набавна вредност	1.957.894	1.682.582	5.940.699	982.875	709.732	11.273.782
Исправка вредности и обезвређење	-	(493.541)	(3.033.926)	(88.098)	(163.877)	(3.779.442)
Неотписана вредност	1.957.894	1.189.041	2.906.773	894.777	545.855	7.494.340
Година завршена 31. децембра 2015.						
Повећања	-	-	-	920.530	-	920.530
Пренос са инвестиција у току	-	258.262	981.838	(1.229.412)	995	11.683
Обезвређење (напомена 31)	(147.054)	(8)	(72)	-	(277)	(147.411)
Амортизација	-	(126.906)	(892.877)	-	(47.117)	(1.066.900)
Пренос са некретнина, постројења и опреме (напомена 12)	-	-	-	(87.573)	-	(87.573)
Отуђења	-	(32)	(3)	-	(234)	(269)
Остали преноси	-	(336)	(2.092)	-	25.292	22.864
Транслационе резерве	7.536	(542)	67	1	953	8.015
	1.818.376	1.319.479	2.993.634	498.323	525.467	7.155.279
На дан 31. децембра 2015.						
Набавна вредност	1.818.376	1.932.511	6.920.051	586.421	721.791	11.979.150
Исправка вредности и обезвређење	-	(613.032)	(3.926.417)	(88.098)	(196.324)	(4.823.871)
Неотписана вредност	1.818.376	1.319.479	2.993.634	498.323	525.467	7.155.279
На дан 1. јануара 2016.						
Набавна вредност	1.818.376	1.932.511	6.920.051	586.421	721.791	11.979.150
Исправка вредности и обезвређење	-	(613.032)	(3.926.417)	(88.098)	(196.324)	(4.823.871)
Неотписана вредност	1.818.376	1.319.479	2.993.634	498.323	525.467	7.155.279
Година завршена 31. децембра 2016.						
Повећања	-	-	-	604.112	-	604.112
Пренос са инвестиција у току	-	68.216	669.101	(754.937)	17.620	-
Амортизација	-	(137.272)	(1.004.260)	-	(51.982)	(1.193.514)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 12)	-	1.031	1	(248.652)	(1.421)	(249.041)
Отуђења	-	(5)	-	-	(4.872)	(4.877)
Остали преноси	-	-	-	113.808	-	113.808
Транслационе резерве	26.474	1.919	93	-	3.718	32.204
	1.844.850	1.253.368	2.658.569	212.654	488.530	6.457.971
На дан 31. децембра 2016.						
Набавна вредност	1.844.850	1.806.966	7.568.748	258.160	705.399	12.184.123
Исправка вредности и обезвређење	-	(553.598)	(4.910.179)	(45.506)	(216.869)	(5.726.152)
Неотписана вредност	1.844.850	1.253.368	2.658.569	212.654	488.530	6.457.971

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Обезвређење гудвила

Гудвил руководство посматра на бази индивидуалних једница које генеришу готовину (ЈГГ) и географске локације. Надокнадива вредност сваке ЈГГ је утврђена од стране независног проценитеља на бази веће од вредности у употреби или фер вредности минус трошкови продаје. Наведене калкулације су засноване на пројекцијама токова готовине пре пореза, на основу петогодишњег финансијског плана усвојеног од стране руководства.

Кључне претпоставке коришћене за обрачун вредности у употреби:

	2016	2015
Просечна бруто маржа	22,0%	24,8%
Стопа раста	1%	1%
Дисконтна стопа		
- Румунско тржиште	7,06%	7,25%
- Бугарско тржиште	7,05%	7,98%
- Тржиште Босне и Херцеговине	12,61%	10,94%

Руководство је утврдило планирану бруто маржу на бази претходно остварених резултата и очекиваног привредног раста. Просечна стопа раста је конзистентна са прогнозом у индустрији. Дисконтна стопа је пре пореза и одражава специфичне ризике у односу на релевантну ЈГГ. У наставку је дат преглед алокације гудвила:

	Почетно стање	Повећања	Обезвређење	Транслаци- оне резерве	Крајње стање
2016					
Босна и Херцеговина	486.349	-	-	7.666	494.015
Румунија	304.895	-	-	2.936	307.831
Бугарска	1.027.132	-	-	15.872	1.043.004
	1.818.376	-	-	26.474	1.844.850
2015					
Босна и Херцеговина	483.957	-	-	2.392	486.349
Румунија	419.804	-	(114.469)	(440)	304.895
Бугарска	1.054.133	-	(32.585)	5.584	1.027.132
	1.957.894	-	(147.054)	7.536	1.818.376

Тест обезвређења гудвила у Румунији, Бугарској и Босни и Херцеговини показује да надокнадива вредност, израчуната на основу вредности у употреби, превазилази књиговодствену вредност.

15. ИНВЕСТИЦИЈЕ У ЗАЈЕДНИЧКА УЛАГАЊА

Књиговодствена вредност инвестиција у заједничка улагања на дан 31. децембра 2016. и 2015. године приказана је у табели испод:

	Процент учешћа	31. децембар 2016	31.децембар 2015
Енерговинд	50%	1.008.221	1.008.221
Српска Генерација	49%	1.038.800	180.438
Укупно инвестиције		2.047.021	1.188.659

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Претежно место пословања обелодањених заједничких улагања је територија Републике Србије.

Не постоје потенцијалне обавезе које се односе на интерес Групе у заједничком улагању, као ни потенцијалне обавезе из самог улагања.

Енерговинд

У 2013. години Група је стекла 50% удела у заједничком улагању Енерговинд доо чија је намена управљање радом будућег ветропарка Пландиште, укупне снаге 102 MW. Контролу над Енерговинд доо имају подједнако Група и Asporta Limited, Сургус. До дана издавања ових консолидованих финансијских извештаја није било значајних пословних активности. Енерговинд д.о.о. је Друштво у приватном власништву за које нису доступне котиране берзанске цене.

Serbskaya Generaciya

Током 2016. године Група и Центренергохолдинг из Руске Федерације основали су холдинг компанију Serbskaya Generaciya кроз коју ће заједно пословати са Термоелектраном - Топланом „ТЕТО“ Панчево са пројектованим капацитетом од 140 MW. На дан издавања ових консолидованих финансијских извештаја није било значајних пословних активности. Током 2016. године Група је повећала своје улагање у Serbskaya Generaciya-у у износу од 858.362 РСД.

16. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ И ОСТАЛА ДУГОРЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Дугорочна потраживања по основу продаје држави и компанијама у државном власништву	8.969.816	12.388.550
	8.969.816	12.388.550
Остала дугорочна потраживања по основу продаје		
-трећим лицима	77.211	152.849
-држави и компанијама у државном власништву	1.050.733	4.050.963
	1.127.944	4.203.812
Минус: исправка вредности према		
-трећим лицима	(59)	(76.849)
-држави и компанијама у државном власништву	(728.543)	(1.858.864)
	(728.602)	(1.935.713)
	9.369.158	14.656.649

Дугорочна потраживања по основу продаје и остала дугорочна потраживања у укупном износу од 9.369.158 РСД се најзначајнијим делом у износу од 9.292.006 РСД односе на дугорочни део потраживања од Републике Србије настао по основу преузимања дуговања Србијагаса и ХИП Петрохемије према Друштву и његовог претварања у јавни дуг (краткорочни део потраживања – напомена 9).

Наведена потраживања су везана за ЕУР на дан преузимања дуга.

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***17. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ, НЕТО**

Анализа одложених пореских средстава и обавеза приказана је у табели:

	31. децембар 2016	31. децембар 2016
Одложена пореска средства :		
- Одложена пореска средства која ће бити призната у периоду дужем од годину дана	5.693.395	6.036.318
- Одложена пореска средства која ће бити призната у периоду до годину дана	977.854	1.220.593
	<u>6.671.249</u>	<u>7.256.911</u>
Одложене пореске обавезе:		
- Одложене пореске обавеза које ће бити признате у периоду дужем од годину дана	2.899.895	2.988.170
	<u>2.899.895</u>	<u>2.988.170</u>
Одложена пореска средства (нето)	<u>3.771.354</u>	<u>4.268.741</u>

Бруто кретања на одложеном порезу приказана су у табели испод:

	2016	2015
Стање на дан 1. јануара	4.268.741	4.853.600
Ефекат на укупни резултат	(496.135)	(583.694)
Ефекат на остали укупни резултат	4.449	(623)
Курсне разлике	(5.701)	(542)
Стање на дан 31. децембра	<u>3.771.354</u>	<u>4.268.741</u>

Кретања на одложеним пореским средствима и обавезама у току године, без нетирања салда у оквиру исте јурисдикције, су:

	Разлика књиговодствене вредности НПО и пореске основице	Ревалориза- ционе резерве	Укупно
<i>Одложене пореске обавезе</i>			
Стање 1. јануара 2015.	(48.192)	(2.932.410)	-
Настанак и укидање привремених разлика:			
- ефекат на укупни резултат (напомена 35)	20.190	(27.135)	-
- ефекат на остали укупни резултат	(623)	-	-
	<u>(28.625)</u>	<u>(2.959.545)</u>	<u>-</u>
Стање на дан 31. децембра 2015.	(28.625)	(2.959.545)	-
Настанак и укидање привремених разлика:			
- ефекат на укупни резултат (напомена 35)	-	79.576	-
- ефекат на остали укупни резултат	8.697	-	(14.224)
Остало	19.928	-	-
Курсне разлике	-	(5.701)	-
Стање на дан 31. децембра 2016.	-	(2.885.670)	(14.224)
		<u>(14.224)</u>	<u>(2.899.895)</u>

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)*

	Резервисања	Умањење вредности имовине	Порески кредит	Добици на фер вредности	Укупно
Одложена пореска средства					
Стање 1. јануара 2015.	25.531	680.659	7.128.012	-	7.834.202
Настанак и укидање привремених разлика					
- ефекат на укупни резултат (напомена 35)	933.479	183.363	(1.693.591)	-	(576.749)
Курсне разлике	(542)	-	-	-	(542)
Стање на дан 31. децембра 2015.	958.468	864.022	5.434.421	-	7.256.911
Настанак и укидање привремених разлика					
- ефекат на укупни резултат (напомена 35)	30.239	66.171	(672.121)	-	(575.711)
- ефекат на остали укупни резултат	(1.762)	-	-	11.739	9.977
Остало	(19.928)	-	-	-	(19.928)
Стање на дан 31. децембра 2016.	967.017	930.193	4.762.300	11.739	6.671.249

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и остварених пословних резултата који су руководству дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

Порески кредит представља износ у висини од 20% од капиталних инвестиција у периоду до 31. децембра 2013. године у складу са пореском регулативом Републике Србије и може бити искоришћен у периоду од 10 година.

18. ОСТАЛА СТАЛНА ИМОВИНА

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Дати аванси за основна средства	1.851.425	1.360.565
Унапред плаћени трошкови	794.251	908.248
Остала средства	1.076.724	1.161.131
<i>Минус: исправка вредности</i>	(41.758)	(30.809)
	3.680.642	3.399.135

19. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ И ДЕО ДУГОРОЧНИХ ОБАВЕЗА КОЈИ ДОСПЕВА ДО ГОДИНУ ДАНА

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Краткорочни кредити	12.189.945	3.553.120
Обавезе за камату	243.913	164.324
Текуће доспеће дугорочних кредита (напомена 23)	9.516.423	13.417.421
Текуће доспеће дугорочних обавеза по фин. лизингу (напомена 23)	26.290	1.010
	21.976.571	17.135.875

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***20. ДОБАВЉАЧИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА**

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Обавезе према добављачима:		
- повезана лица	6.898.039	10.170.810
- трећа лица	18.893.423	15.334.596
Обавезе за дивиденду	3.772.308	3.772.308
Остале обавезе из пословања	15.395	86.304
	29.579.165	29.364.018

Обавезе према повезаним лицима са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од 6.898.039 РСД (31. децембра 2015: 10.170.810 РСД) најзначајнијим делом се односе на обавезе према добављачу Гаспром Њефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација по основу набавке сирове нафте у износу од 5.818.200 РСД (31. децембра 2015: 10.004.805 РСД).

21. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Примљени аванси	1.325.012	3.207.205
Обавезе према запосленима	3.551.055	3.296.282
Разграничења и укалкулисани приход	309.194	19.878
Остале краткорочне не-финансијске обавезе	48.989	14.437
	5.234.250	6.537.802

22. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ ИЗУЗЕВ ПОРЕЗА НА ДОБИТ

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Обавеза за рудну ренту	241.017	241.017
ПДВ	1.565.733	1.651.548
Обавеза за акцизу	5.395.623	6.066.530
Накнада за робне резерве	601.357	350.301
Обавезе за царину	298.878	85.332
Обавезе за остале порезе и таксе	2.033.952	2.050.457
	10.136.560	10.445.185

23. ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Дугорочни кредит - Гаспром Њефт	37.328.836	42.427.710
Банкарски и остали дугорочни кредити	66.120.490	71.016.461
Обавезе за финансијски лизинг	343.080	199.289
Остале дугорочне обавезе	44.968	88.611
<i>Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза</i>	<i>(9.542.713)</i>	<i>(13.418.431)</i>
	94.294.661	100.313.640

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

(а) Дугорочни кредит - Гаспром Њефт

Дугорочни кредит од Гаспром Њефт-а са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од 37.328.836 РСД (2015: 42.427.710 РСД), са висином текућег доспећа од 5.742.898 РСД (2015: 5.657.028 РСД), односи се на кредит добијен на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. године. Наведени кредит се плаћа у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године до 15. маја 2023. године.

(б) Банкарски и остали дугорочни кредити

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Дугорочни кредити у земљи	27.522.764	18.693.334
Дугорочни кредити у иностранству	38.597.726	52.323.127
	66.120.490	71.016.461
Текуће доспеће дугорочних кредита	(3.773.525)	(7.760.393)
	62.346.965	63.256.068

Доспеће банкарских и осталих дугорочних кредита:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Између 1 и 2 године	13.481.072	11.829.773
Између 2 и 5 године	44.609.978	46.347.221
Преко 5 година	4.255.915	5.079.074
	62.346.965	63.256.068

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских и осталих дугорочних кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
УСД	39.607.916	53.388.078
ЕУР	26.126.044	17.247.010
РСД	976	1.174
ЈПЈ	385.554	380.199
	66.120.490	71.016.461

Група наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Група је уговорила са повериоцима фиксне и променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор.

Руководство очекује да ће Група бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Група одржава однос консолидованог задуживања према консолидованој ЕБИТДА. Руководство верује да је Група усаглашена са наведеним ковенантама на дан 31. децембра 2016. и 31. децембра 2015. године.

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

(в) Обавезе за финансијски лизинг

Минимална рата финансијског лизинга:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
До годину дана	72.779	41.677
Од 1- 5 година	326.305	205.380
Преко 5 година	623.996	707.606
Будући трошкови финансирања финансијског лизинга	(680.000)	(755.374)
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	343.080	199.289

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
До годину дана	26.290	1.010
Од 1- 5 година	124.217	5.832
Преко 5 година	192.573	192.447
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	343.080	199.289

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***24. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ОБАВЕЗЕ И ТРОШКОВЕ**

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Програм дугорочних подстицаја	Судски спорови	Укупно
Стање 1. јануара 2015. године	9.025.612	570.358	878.740	101.846	944.580	11.521.136
На терет консолидованог укупног резултата (напомена 30, 31 и 34)	268.070	307.033	80.657	244.309	15.388	915.457
Повећања и корекција процене резервисања	100.887	-	-	-	-	100.887
Укидање резервисања (напомена 30 и 34)	(49.261)	(4.300)	(20.252)	-	(111.045)	(184.858)
Актуарски добици признати на терет осталог укупног резултата	-	-	(3.433)	-	-	(3.433)
Измирење обавеза	(192.942)	(185.431)	(79.010)	(49.372)	(135.632)	(642.387)
Остало	-	45	(534)	-	1.268	779
Стање на дан 31. децембра 2015. године	9.152.366	687.705	856.168	296.783	714.559	11.707.581
Стање 1. јануара 2016. године	9.152.366	687.705	856.168	296.783	714.559	11.707.581
На терет консолидованог укупног резултата (напомена 30, 31 и 34)	118.943	243.999	28.337	364.159	95.444	850.882
Повећања и корекција процене резервисања	(9.332)	-	-	-	-	(9.332)
Укидање резервисања (напомена 30 и 33)	(433.086)	(42.517)	(9.116)	-	(24.427)	(509.146)
Актуарски добици признати на терет осталог укупног резултата	-	-	(14.077)	-	-	(14.077)
Измирење обавеза	(187.590)	(50.534)	(85.915)	-	(104.697)	(428.736)
Остало	1	2	17	-	93	113
Стање на дан 31. децембра 2016. године	8.641.302	838.655	775.414	660.942	680.972	11.597.285

Анализа резервисања:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Дугорочна	9.617.973	9.451.111
Краткорочна	1.979.312	2.256.470
	11.597.285	11.707.581

(а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Групе процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

(б) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Група има обавезе по основу заштите животне средине. На дан извештавања Група је извршила резервисање по наведеном основу у износу од 838.655 РСД (31. децембра 2015. године: 687.705 РСД) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Групе.

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***(в) Програм дугорочних подстицаја запослених**

У 2011. години Група је започела процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја руководиоца Групе. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") у периоду од три године. На дан 31. децембра 2016. године руководство Групе је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за нови трогодишњи подстицај запослених (2015 - 2017) у износу од 660.942 РСД (31. децембра 2015. године: 296.783 РСД).

(г) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2016. године Група је проценила вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака. Група је извршила укидање резервисања за судске спорове за које је процењено да неће имати негативан исход спора у износу од 24.427 РСД (укидање резервисања у 2015: 111.045 РСД) и додатно резервисање за судске спорове за које је процењен негативан исход спора у износу од 95.444 РСД (2015: 15.388 РСД). Процена Групе је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2016. године.

(д) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Отпремнине	106.143	109.132
Јубиларне награде	669.271	747.036
	775.414	856.168

Основне актуарске претпоставке које су коришћене:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
Дисконтна стопа	7,15%	6,6%
Будућа повећања зарада	2,0%	2,5%
Просечан будући радни век	14,9	15,7

	Отпремнине	Јубиларне награде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2015. године	101.096	777.644	878.740
Трошкови директно плаћених накнада	(2.881)	(76.129)	(79.010)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	(3.433)	-	(3.433)
Укупно приходи признати у укупном резултату	14.894	45.511	60.405
Курсне разлике	(544)	10	(534)
Стање на дан 31. децембра 2015. године	109.132	747.036	856.168
Трошкови директно плаћених накнада	(3.981)	(81.934)	(85.915)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	(14.077)	-	(14.077)
Укупно трошкови признати у укупном резултату	15.052	4.169	19.221
Курсне разлике	17	-	17
Стање на дан 31. децембра 2016. године	106.143	669.271	775.414

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Износ признат у консолидованом укупном резултату:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Текући трошкови накнада	62.084	66.664
Трошкови камата	53.611	56.751
Добици од промене плана доприноса	(5.673)	(5.432)
Актуарски добаци (јубиларне награде)	(87.414)	(24.012)
Трошкови прошлих услуга	(3.387)	(33.566)
	19.221	60.405

25. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Акцијски капитал представља капитал Друштва које је котирано на Београдској берзи. Номинална вредност акција је 500 РСД.

Акцијски капитал на дан 31. децембра 2016. и 31. децембра 2015. године састоји се од 163.060.400 акција.

Дивиденда за годину која се завршила 31. децембра 2015. од 24,69 РСД по акцији, односно у укупном износу од 4.025.961 РСД је одобрена од стране Скупштине акционара дана 28. јуна 2016. године и исплаћена 21. септембра 2016. године.

26. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НАФТЕ, ГАСА И НАФТНИХ ДЕРИВАТА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Сирова нафта	71.600.870	90.799.133
Нафтни деривати	27.019.077	31.137.931
Остало	493.228	226.455
	99.113.175	122.163.519

27. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРЕРАДЕ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Трошкови запослених (напомена 30)	5.641.481	6.380.608
Трошкови материјала и остале опреме (изузев набавки нафте, гаса и нафтних деривата)	2.205.005	2.861.581
Трошкови одржавања и поправки	4.186.525	3.413.303
Трошкови електричне енергије за даљу продају	8.833.750	627.101
Трошкови енергије и комуналних услуга	2.394.634	2.744.883
Трошкови заштите и обезбеђења	387.709	163.928
Трошкови осигурања	285.983	41.262
Транспортни трошкови у производњи	1.997.894	2.192.525
Укидање исправке вредности залиха (напомена 10)	41.546	(299.644)
Остало	3.436.799	779.196
	29.411.326	18.904.743

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***28. ТРОШКОВИ ПРОДАЈЕ, ОПШТИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШКОВИ**

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Трошкови запослених (напомена 30)	10.433.334	9.538.424
Адвокатске, ревизорске и консултантске услуге	1.417.713	2.688.855
Трошкови закупа	530.899	373.641
Трошкови службеног пута	345.609	418.232
Трошкови заштите и обезбеђења	589.730	575.046
Трошкови осигурања	95.398	319.987
Услуге транспорта и складиштења	337.732	646.325
Исправка вредности спорних потраживања (напомене 9 и 11)	(6.519.278)	(6.756.538)
Остало	9.659.248	8.735.159
	16.890.385	16.539.131

29. ТРОШКОВИ ПОРЕЗА ИЗУЗЕВ ПОРЕЗА НА ДОБИТ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Рудна рента	1.014.164	1.424.183
Порез на имовину	841.373	804.951
Порез на доприносе за социјално и здравствено осигурање	2.028.499	2.067.100
Остало	624.955	712.948
	4.508.991	5.009.182

30. ТРОШКОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Трошкови зарада и накнада зарада	15.371.977	14.922.683
Трошкови накнадних примања	383.380	304.714
Остали трошкови	319.458	691.635
Укупни трошкови запослених	16.074.815	15.919.032
Доприноси за социјално и здравствено осигурање	2.028.499	2.067.100
	18.103.314	17.986.132

31. ОСТАЛИ РАСХОДИ, НЕТО

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Казне и пенали	41.806	240.583
Резервисања (судски спорови, заштита животне средине итд.)	(160.587)	304.488
Трошак обезвређења и промене на фер вредности некретнина (напомене 12 и 13)	(48.303)	585.845
Остало	521.209	522.353
	354.125	1.653.269

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године***(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)***32. НЕТО ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ КУРСНИХ РАЗЛИКА**

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Нето губици по основу курсних разлика из активности финансирања		
- добици по основу курсних разлика	(844.009)	(1.193.294)
- губици по основу курсних разлика	3.753.699	7.557.502
Нето губици по основу курсних разлика из пословних активности	78.943	1.697.239
	2.988.633	8.061.447

33. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Приходи од камата на остале депозите	248.141	343.839
Приход од камата на дате кредите	23.061	20.155
Остало	65	66.167
	271.267	430.161

34. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Расходи камата	2.938.130	3.359.190
Губици по основу реструктурирања зајмова	-	3.355
Ефекат дисконтовања дугорочних резервисања	118.943	121.397
Ефекат дисконтовања дугорочних потраживања	296.429	912.967
<i>Минус: капиталисана камата</i>	(22.278)	(33.227)
	3.331.224	4.363.682

35. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Стопа пореза да добит за друштва која чине Групу и која су лоцирана у Републици Србији износи 15% (2015: 15%).

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Текући порез на добит	2.132.078	3.864.403
Одложени порез		
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 17)	496.135	583.694
Укупно порез на добит	2.628.213	4.448.097

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Порез на добит Групе пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе примењене на резултате друштава која се консолидују и био би као што следи:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
Добит пре опорезивања	17.641.639	19.055.802
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи земље у којој је настао профит	2.646.246	3.882.028
<i>Ефекат опорезивања на:</i>		
Приходи који су изузети из опорезивања	(21.019)	(63.792)
Расходе који се не признају за пореске сврхе	492.013	342.899
Порески губици за која нису била призната одложена пореска средства (искориштен признати порески кредит), нето	(434.051)	305.574
Ефекат промене пореске стопе на одложене порезе	(30.736)	(18.612)
	2.652.453	4.448.097
Корекција пореза на добит за претходни период	(24.240)	-
	2.628.213	4.448.097

Примењена просечна стопа пореза на добит је 14,93% (2015: 23,34%). Пад стопе је последица промене у профитабилности друштава која чине Групу и услед промене у признавању пореских кредита.

36. ОПЕРАТИВНИ ЛИЗИНГ

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закуподавца:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
До годину дана	256.812	164.962
Од 1- 5 година	349.136	157.477
Преко пет година	138.121	143.738
	744.069	466.177

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закупца:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
До годину дана	1.372.745	1.361.806
Од 1- 5 година	672.147	1.716.271
Преко пет година	213.137	358.779
	2.258.029	3.436.856

Најзначајнији део трошкова закупа Групе односи се на опрему за производњу нафте и гаса и бензинске станице.

37. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Капиталне обавезе

На дан 31 децембра 2016. године Група има закључене уговоре о набавци накретнина, постројења и опреме у износу од 5.324.487 РСД (31. децембар 2015. године: 611.417 РСД) и радове бушења и истраживања у износу од 40,17 милиона УСД (31. децембар 2015. године: 45 милиона УСД)

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Заштита животне средине

Руководство Групе је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од 838.655 РСД (31. децембар 2015.: 687.705 РСД) на основу интерне процене о усаглашености Групе са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Групе сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Порески ризици

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2016. године да је Група измирила све пореске обавезе према држави.

Остале потенцијалне обавезе

На дан 31. децембра 2016. године Група није формирала резервисање за потенцијални губитак који може настати по основу процене пореских обавеза од стране Министарства финансија Анголе, према којој Група треба да плати разлику у обрачуна пореза у износу од 66 милиона УСД која се односи на додатну профитну нафту за период од 2002. до 2009. Руководство сматра да, на основу услова из потписаних концесионих уговора са државом Анголом и на основу мишљења правних консултаната из Анголе, такав захтев није у складу са тренутно важећим законским оквиром у Анголи због чињенице да власти нису правилно израчунале профитну нафту и да је профитна нафта уговорна обавеза која треба се да испуни према националном концесионару, што је у супротности са мишљењем Министарства финансија Анголе. Руководство Групе ће уложити жалбу против било какве акције принудне наплате пореза од стране Министарства финансија Анголе и предузети све потребне кораке у циљу одлагања наплате пореза док суд Анголе не донесе коначну одлуку о овом питању. На основу искуства осталих концесионара, суд Анголе још увек није донео одлуку у вези са њиховим жалбама против исте одлуке Министарства финансија, иако су жалбе поднете пре четири године. Узимајући све наведено у обзир, руководство Групе сматра да на дан 31. децембра 2016. године одлив економских користи није вероватан обзиром да постоји значајан степен неизвесности у вези времена потребног за решавање захтева Министарства финансија Анголе и, уколико га има, износа додатног пореза на профитну нафту.

Није било других значајних потенцијалних обавеза Групе.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

38. ДРУШТВА ГРУПЕ

Консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје матичног друштва и следећих зависних друштава у земљи и иностранству:

Друштво	Држава	Врста пословања	Учешће %	
			31. децембар 2016	31. децембар 2015
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
НИС Петрол е.о.о.д., Софија	Бугарска	Промет	100	100
NIS Petrol SRL, Букурешт,	Румунија	Промет	100	100
Rannon naftagas Kft, Будимпешта	Мађарска	Истраживање и производња	100	100
НИС Оверсис, Ст Петербург	Русија	Остало	100	100
Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о., Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Технички сервиси д.о.о., Зрењанин	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Транспорт д.о.о., Нови Сад	Србија	Транспорт	100	100
О Зоне а.д., Београд	Србија	Остало	100	100
Г Петрол д.о.о. Сарајево	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
Јадран - Нафтагас д.о.о. Бања Лука	Босна и Херцеговина	Истраживање и производња	66	66
Светлост д.о.о. Бујановац	Србија	Промет	51	51

Учешће гласачких права матичне компаније у зависним лицима је једнако учешћу у капиталу у истим.

39. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

У сврху састављања ових консолидованих финансијских извештаја, лица се сматрају повезаним уколико једно лице има контролу над другим или је у могућности да значајно утиче на доношење финансијских и пословних одлука у складу са МРС 24 Повезана лица.

Већински власник Групе је Гаспром Њефт, Ст Петербург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Друштва. Други акционар по броју акција је Република Србија са 29,87% акција Друштва док се са преосталим делом од 13,98%, у власништву мањинских акционара, тргује на Београдској берзи. Крајњи власник Групе је ОАО Гаспром, Руска Федерација.

Група је у 2016. години и у истом периоду претходне године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних производа и електричне енергије.

На дан 31. децембра 2016. године и 31. децембра 2015. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима осим државе и компанија у државном власништву је следеће:

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Заједничка улагања
На дан 31. децембар 2016.			
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	-	1.047.541	220.243
Инвестиције у заједничка улагања	-	-	2.047.021
Добављачи и остале обавезе из пословања	(5.818.200)	(1.079.842)	-
Остале краткорочне обавезе	-	(23.091)	-
Краткорочне финансијске обавезе и текуће доспеће дугорочних обавеза	(5.742.898)	-	-
Дугорочне финансијске обавезе	(31.585.938)	-	-
	(43.147.036)	(55.392)	2.267.264
На дан 31. децембар 2015.			
Потраживања по основу продаје и друга потраживања	-	148.105	195.656
Остала обртна имовина	-	9.394	-
Инвестиције у заједничка улагања	-	-	1.188.659
Добављачи и остале обавезе из пословања	(10.004.805)	(166.005)	-
Краткорочне финансијске обавезе и текуће доспеће дугорочних обавеза	(5.657.028)	-	-
Дугорочне финансијске обавезе	(36.770.682)	-	-
	(52.432.515)	(8.506)	1.384.315

У годинама које су се завршиле дана 31. децембра 2016. и 2015. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима осим са државом и компанијама у државном власништву:

	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Заједничка улагања
Година која се завршила дана 31. децембра 2016. године			
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса	-	663.466	-
Остали приходи	-	8.552.034	-
Набавка нафте, гаса и нафтних деривата	(36.898.193)	(664.456)	-
Трошкови производње и прераде	-	(8.580.586)	-
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	10	(146.985)	-
Остали расходи, нето	17.874	(260)	-
Финансијски расходи	(761.070)	-	-
	(37.641.379)	(176.787)	-
Година која се завршила дана 31. децембра 2015. године			
Приходи од продаје нафтних деривата, нафте и гаса	-	85.607	-
Остали приходи	-	644.591	-
Набавка нафте, гаса и нафтних деривата	(79.738.772)	(2.038.456)	-
Трошкови производње и прераде	(7.432)	(578.122)	-
Трошкови продаје, општи и административни трошкови	(21.981)	-	-
Остали расходи, нето	(16.210)	67.678	-
Финансијски расходи	(945.091)	-	-
	(80.729.486)	(1.818.702)	-

НИС Група**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године**

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

	31. децембар 2016	31. децембар 2015
<i>Потраживања – пре исправке вредности</i>		
ХИП Петрохемија	10.349.446	23.268.304
Србијагас	34.142	101.306
Република Србија	21.764.308	18.703.814
	32.147.896	42.073.424
<i>Обавезе</i>		
ХИП Петрохемија	(675.393)	(800.455)
Србијагас	(141.195)	(372.985)
	(816.588)	(1.173.440)
<i>Примљени аванси</i>		
ХИП Петрохемија	(1.567)	(12.470)
	(1.567)	(12.470)
	Година која се завршила 31. децембра	
	2016	2015
<i>Пословни Приходи</i>		
ХИП Петрохемија	13.847.087	17.580.877
Србијагас	1.284.610	3.927.429
	15.131.697	21.508.306
<i>Пословни Расходи</i>		
ХИП Петрохемија	(195.479)	(169.108)
Србијагас	(1.123.794)	(933.151)
	(1.319.273)	(1.102.259)

Трансакције са друштвима у државном власништву најзначајније се односе на продају нафтних производа на бази цена и услова који се примењују и према трећим лицима.

Накнаде кључном руководству

На дан 31. децембра 2016. и 2015. године Група је признала 864.392 РСД и 425.613 РСД, респективно, као компензације кључног руководства (Генерални директор, чланови Одбора Директора, Одбор Скупштине акционара, Саветодавни одбор и Секретар Друштва). Кључне накнаде укључују зараде, бонусе и друге доприносе.

НИС Група

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје за годину која се завршила дана 31. децембра 2016. године

(Сви износи су изражени у 000 РСД, осим ако није другачије назначено)

НИС Група

Контакт информације

Седиште Групе је:

Улица Народног Фронта 12,
Нови Сад, Република Србија
21000

Телефон: (+ 381 21) 481 1111

e-mail: office@nis.eu

www.nis.eu

Односи са инвеститорима

e-mail: investor.relations@nis.eu